

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030
Územné vymedzenie:	Obec Gemerská Hôrka
Územný plán obce schválený (A/N):	Nie
Dátum schválenia PHSR:	15.04.2024, uznesením č. 4/16-2024
Dátum platnosti:	Od 01.05.2024 do 31.12.2030
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne dňa:	17.04.2024
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD., www.dokumentypreobce.sk

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

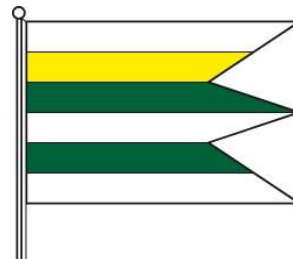

Erb a vlajka obce

Erb obce

vlajka obce

Blazón erbu:

V zelenom štíte vpravo zo zlatej hrudy vyrastajúca strieborná, vľavo prehnutá vetvička, vedľa strieborné sklonené radlice - čerieslo a lemeš.

Komentár:

Poľnohospodársky motív podľa odtlačku pečatidla zo zač. 19. stor., zachovaného na dokumente z r. 1866.

Základné údaje

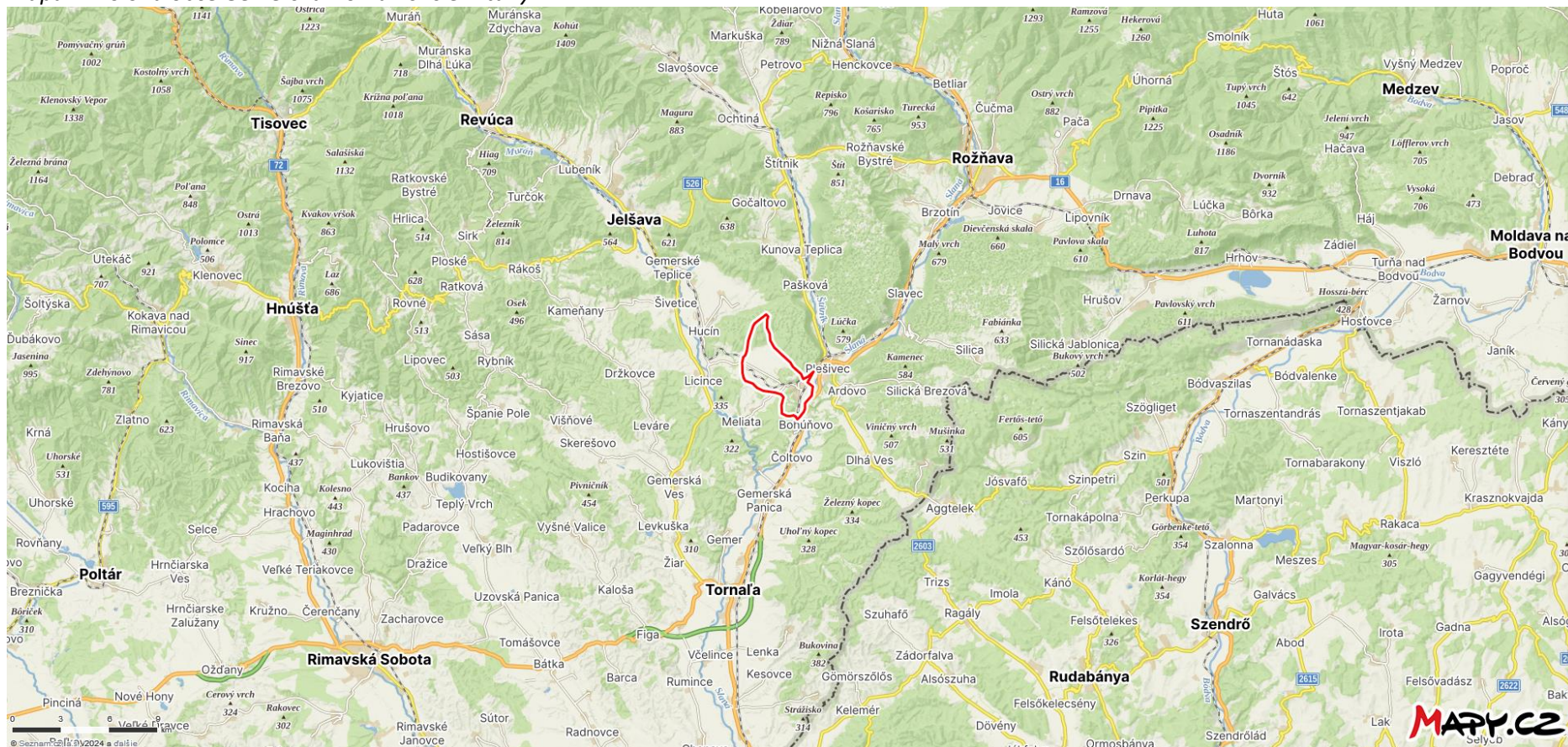
Samosprávny kraj:	.....	Košický
Okres:	.....	Rožňava
Historický región:	.....	Gemer
Poloha obecného úradu:	.....	48.534245°N, 20.378465°E
Nadm. výška pri obec. úrade:	.....	220 m.n.m.
Rozloha katastra:	.....	1 279 ha k 31.12.2023
Počet obyvateľov:	.....	1 259 k 31.12.2023
Hustota obyvateľstva:	.....	98 obyv./km ²
PSČ:	.....	049 12
Evidenčné číslo vozidiel:	.....	RV (do 31.12.2022)

Oficiálne kontakty

Adresa:	.....	Obec Gemerská Hôrka
	.....	Obecný úrad č. 151
	.....	049 12 Gemerská Hôrka
Web:	.....	www.gemerskahorka.eu
Email:	.....	obec@gemerskahorka.eu
Telefón:	.....	058 / 7921 225
IČO:	.....	00328219

Mapa 1: Poloha obce Gemerská Hôrka - širšie vzťahy

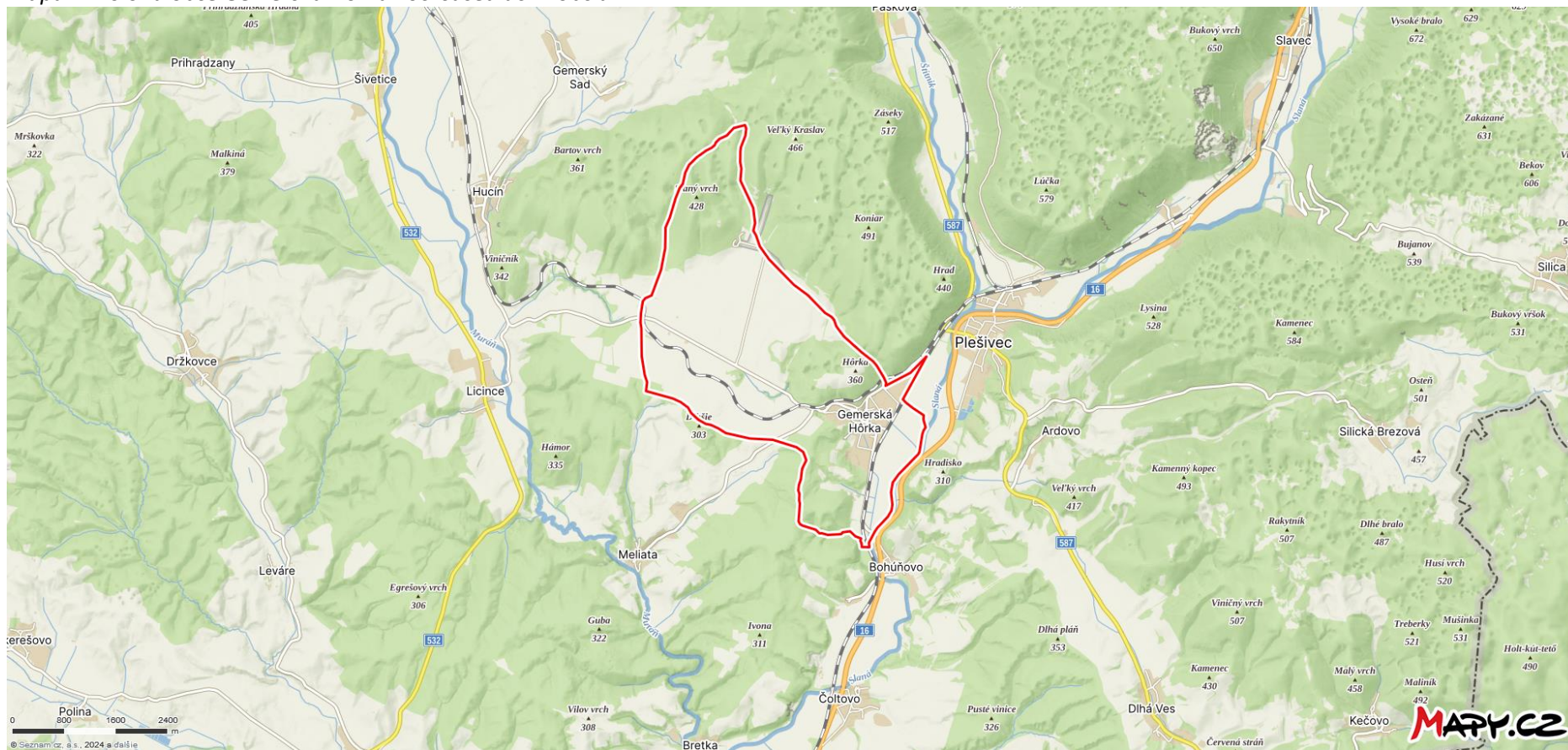

Zdroj: mapy.cz

Mapa 2: Poloha obce Gemerská Hôrka voči susediacim obciam

Zdroj: mapy.cz

Obrázok 1: Letecký pohľad na obec Gemerská Hôrka

Zdroj: www.gemerskahorka.eu

Obrázok 2: Letecký pohľad na obec Gemerská Hôrka

Zdroj: www.gemerskahorka.eu

OBSAH

ÚVOD	9
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE GEMERSKÁ HÔRKA NA ROKY 2024-2030	10
ANALYTICKÁ ČASŤ	13
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT.....	14
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA.....	16
Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery	16
Kvalita životného prostredia	17
Ochrana prírody a krajiny.....	17
Ochrana pred povodňami	17
Odpadové hospodárstvo.....	17
Environmentálne záťaž	17
Obyvateľstvo	18
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	18
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku	21
Národnostná a konfesijná štruktúra	23
Vzdelanostná štruktúra.....	24
Nezamestnanosť	24
Domový a bytový fond	29
Dopravná infraštruktúra	31
Technická infraštruktúra	32
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby	32
Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport	33
Administratívno-správne služby	34
Bezpečnosť v obci	34
Hospodárske pomery	34
Polohová atraktivita územia	34
Poľnohospodárstvo a priemysel	35
Cestovný ruch	37
Finančné hospodárenie.....	37
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	39
Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027.....	40
Zmena klímy.....	42
STEEP analýza.....	42
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	44
SWOT analýza.....	44
Kľúčové faktory a disparity územia	45
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	46
STRATEGICKÁ VÍZIA A HLAVNÝ CIEĽ OBCE	48

STRATÉGIA ROZVOJA	48
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	53
OPATRENIA A PROJEKTOVÉ ZÁMERY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ.....	54
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	62
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	66
AKČNÝ PLÁN OBCE	67
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	71
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	71
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	71
E-FINANČNÁ ČASŤ	73
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	74
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	75
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOVÝCH ZÁMEROV DO FINANCOVANIA	83
ZÁVER	84
PRÍLOHY	85
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	86
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR.....	87
ZOZNAM MÁP, TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV	88

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategickej časti sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030 (ďalej len „PHSR 2024-2030“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými tak v Národnej stratégii regionálneho rozvoja, ako aj v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania zodpovedá riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu sú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Gejza Milko – starosta obce</p> <p><u>Člen riadiaceho tímu</u> PhDr. Alexander Ambrus – zástupca starostu</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2024-2030, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky, - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie.
Obdobie spracovania	Február – marec 2024
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR (2024)												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod		X										
Analytická časť		X										
Strategická časť		X										
Programová časť		X										
Realizačná časť		X	X									
Finančná časť			X									
Záver			X									

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepcných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepčné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Zoznam skratiek použitých v PHSR.

Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce. Sú v nej prezentované odhady budúceho vývoja obce, ako aj možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Gemerská Hôrka
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Košického samosprávneho kraja na roky 2022-2030	2022-2030	regionálna	http://web.vucke.sk
Územný plán veľkého územného celku Košického kraja	priebežne	regionálna	http://web.vucke.sk
Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030	do 2030	národná	www.mirri.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.mindop.sk
Stratégia rovnosti, inklúzie a participácie Rómov do roku 2030	do 2030	národná	www.minv.sk
Partnerská dohoda 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačný program Slovensko 2021-2027	2021-2027	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Agenda 2030	do 2030	nadnárodná	www.mirri.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Gemerská Hôrka Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.gemerskahorka.eu www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.upsvar.sk www.scitanie.sk
Bývanie	Obec Gemerská Hôrka Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2021	www.gemerskahorka.eu www.scitanie.sk
Hospodárstvo	Obec Gemerská Hôrka Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Obchodný register Živnostenský register	www.gemerskahorka.eu www.statistics.sk datacube.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Gemerská Hôrka Centrum vedecko-technických informácií	www.gemerskahorka.eu www.cvtisr.sk
Zdravotníctvo	Obec Gemerská Hôrka	www.gemerskahorka.eu
Sociálna sféra	Obec Gemerská Hôrka Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.gemerskahorka.eu www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

Poloha katastrálneho územia a prírodné pomery

Obec Gemerská Hôrka leží v Košickom kraji, v okrese Rožňava. Jej katastrálne územie v rámci Košického kraja susedí s katastrálnymi územiami obcí Štítnik, Plešivec, Bohúňovo a Meliata. Okrem toho obec na západe susedí aj s katastrálnymi územiami obcí Gemerský Sad, Hucín a Licince z Banskobystrického kraja.

Geologická stavba územia nie je veľmi pestrá – väčšina územia je tvorená neogénom (ide o pestré kaolinické íly, piesky, štrky, ojedinelé sloje lignitu, reprezentované najmä poltárskym, senianskym a lelovským súvrstvím). Okrem toho sa v severnej, východnej a južnej časti katastrálneho územia obce nachádzajú aj ostrovčeky tvorené mezozoikom vnútorných Karpát (ide o vápence, dolomity, prípadne bridlice).

Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorné Západné Karpaty. Severovýchodná časť katastrálneho územia obce patrí do oblasti Slovenského rudohoria, celku Slovenský kras a podcelku Koniarska planina. Západná a južná časť katastra je zaradená pod oblasť Lučensko-košickej zníženej kotliny, celku Juhoslovenská kotlina a podcelku Rimavská kotlina. V rámci tohto podcelku zasahujú do katastra obce dve časti – Licinská pahorkatina (západná a južná časť územia) a Gemerské terasy (juhovýchodná časť územia).

Hydrologicky patrí kataster obce do úmoria Čierneho mora a povodia Slanej. Keďže rieka Slaná preteká popri juhovýchodnej hranici katastrálneho územia obce, ale už v katastroch susedných obcí (Plešivec a Bohúňovo), sústavu vodných tokov v území tvorí predovšetkým Mlynský potok, ktorý je pravostranným prítokom Slanej. Ten je dopĺňaný sústavou bezmenných vodných tokov. Vodné toky na území obce majú dažďovo-snehový režim odtoku s najvyššou vodnosťou vo februári až apríli (s najvyššími prietokmi v marci) a najnižšou vodnosťou v septembri. Kataster obce leží v hydrogeologickom rajóne MQ 129 (mezozoikum centrálnej a východnej časti Slovenského krasu).

Celé územie obce patrí do teplej klimatickej oblasti, severná časť do okrsku T7 (teplý, mierne vlhký, s chladnou zimou), južná časť do okrsku T5 (teplý, mierne suchý, s chladnou zimou). Územie obce je málo bohaté na vlahu – priemerný ročný úhrn zrážok sa pohybuje na úrovni cca 600 až 700 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok od 20 do 40 mm, v júli od 60 do 80 mm.

Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú najmä rendziny, rendziny modálne, kultizemné, litozemné a rubifikované, lokálne litozeme modálne karbonátové (z vápencov). Pre centrálnu časť katastrálneho územia sú typické hnedozeme rubifikované a luvizeme rubifikované, v južnej časti nájdeme aj kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové (zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín). Pre povodie rieky Slaná v juhovýchodnej časti katastrálneho územia je typický aj výskyt fluvizemí glejových, sprievodné gleje – G (z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov).

Z hľadiska fytogeografického členenia patrí celý kataster obce do dubovej fytogeograficko-vegetačnej zóny, pričom katastrom prechádza hranica medzi jej oblasťami – sopečnou oblasťou (okres Juhoslovenská kotlina – južná a západná časť územia) a kryštalicko-druhohornou oblasťou (okres Slovenský kras - severovýchodná časť územia). Potenciálnou prirodzenou vegetáciou územia sú tak jaseňovo-brestovo-dubové lesy (v povodí rieky Slaná v juhovýchodnej časti územia), karpatské dubovo-hrabové lesy (zvyšok územia) s ostrovčkami výskytu dubových a cerovo-dubových lesov a dubových lesov na kyslých podložiach (v západnej časti územia). Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie obce do provincie stepí (panónsky úsek), pričom východná časť územia prechádza do provincie listnatých lesov (podkarpatský úsek).

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží väčšina katastra obce Gemerská Hôrka v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). Priamo do katastra obce, do jeho severovýchodnej časti, zasahuje veľkoplošné chránené územie NP Slovenský kras – Zóna C tohto národného parku, kde platí 3. stupeň ochrany prírody. Žiadne maloplošné chránené územia sa v katastri obce nenachádzajú.

Z hľadiska medzinárodných chránených území, patriacich do siete NATURA 2000, zasahuje do katastra obce Gemerská Hôrka Chránené vtáčie územie Slovenský kras a územie európskeho významu (ÚEV) Slaná.

Ochrana pred povodňami

Z hľadiska manažmentu povodí sa v intraviláne obce žiadne problémové lokality s potenciálom záplav nenachádzajú, v obci sa záplavy (či už z dôvodu výdatnejších, dlhotrvajúcich zrážok alebo z dôvodu privalových dažďov) prakticky nevyskytujú. S ohľadom na zmenu klímy a čoraz častejšie extrémne prejavy počasia je však namieste realizovať v obci rôzne protipovodňové a vodozadržné opatrenia, spolu s celým komplexom ďalších adaptačných opatrení v dôsledku zmeny klímy.

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami zákona NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Úroveň vytriedenia komunálneho odpadu je však nízka, za rok 2023 dosiahla len 26 %. Obec teda v tomto ukazovateli výrazne zaostáva za cieľmi v oblasti nakladania s odpadmi, stanovenými pre Slovenskú republiku (dosiahnuť mieru recyklácie na úrovni 60 %).

Na zber zmesového komunálneho odpadu sa používajú KUKA nádoby alebo veľkoobjemové kontajnery (VOK). V obci je zavedený kalendárový systém zberu zmesového odpadu – všetky nádoby na zmesový odpad sa vyvážajú v pravidelných intervaloch. Na triedený zber papiera, plastov, kovov, skla a kompozitných obalov sa používajú plastové vrecia alebo kontajnery. Problémom na úseku nakladania s odpadmi je tvorba skládok s nezákonne umiestneným odpadom v katastri obce (tzv. čiernych skládok). V záujme kvalitnejšieho a efektívnejšieho nakladania s odpadmi v obci je teda potrebné realizovať rôzne vzdelávacie a osvetové aktivity, pričom vhodné by bolo vybudovať zberný dvor a malú kompostáreň (tzv. obecné kompostovisko).

Environmentálne záťaž

Podľa Informačného systému environmentálnych záťaž, vedeného Ministerstvom životného prostredia SR, je na území obce Gemerská Hôrka evidovaná jedna environmentálna záťaž:

Tabuľka 3: Environmentálne záťaž v obci Gemerská Hôrka

Názov environmentálnej záťaž	Identifikátor	Register*
RV (004) / Gemerská Hôrka – skládka PO a KO	SK/EZ/RV/1489	Register C

* Register A: Pravdepodobná environmentálna záťaž

Register B: Environmentálna záťaž

Register C: Sanovaná/rekultivovaná lokalita

Zdroj: <http://envirozataze.enviroportal.sk>

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Gemerská Hôrka za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období znížil o 60 (z 1 319 v roku 2014 na 1 259 v roku 2023).

Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet obyvateľov (k 31.12.)	1319	1302	1306	1309	1314	1305	1291	1284	1274	1259
Živonarodení	6	15	12	14	17	12	11	10	11	5
Zomrelí	14	21	17	5	15	18	10	20	19	15
Bilancia prirodzeného pohybu	-8	-6	-5	9	2	-6	1	-10	-8	-10
Prisťahovaní	19	15	20	15	16	2	0	24	18	18
Vysťahovaní	18	26	11	21	13	5	15	18	20	9
Migračné saldo	1	-11	9	-6	3	-3	-15	6	-2	9
Bilancia celkového pohybu	-7	-17	4	3	5	-9	-14	-4	-10	-1
Hr.m. živorodenosti (‰)	4,5	11,5	9,2	10,7	12,9	9,2	8,5	7,8	8,6	4,0
Hr.m. úmrtnosti (‰)	10,6	16,1	13,0	3,8	11,4	13,8	7,7	15,6	14,9	11,9
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	-6,1	-4,6	-3,8	6,9	1,5	-4,6	0,8	-7,8	-6,3	-7,9
Hr.m. imigrácie (‰)	14,4	11,5	15,3	11,5	12,2	1,5	0,0	18,7	14,1	14,3
Hr.m. emigrácie (‰)	13,6	20,0	8,4	16,0	9,9	3,8	11,6	14,0	15,7	7,1
Hr.m. migračného salda (‰)	0,8	-8,4	6,9	-4,6	2,3	-2,3	-11,6	4,7	-1,6	7,1
Hr.m. celkového prírastku (‰)	-5,3	-13,1	3,1	2,3	3,8	-6,9	-10,8	-3,1	-7,8	-0,8

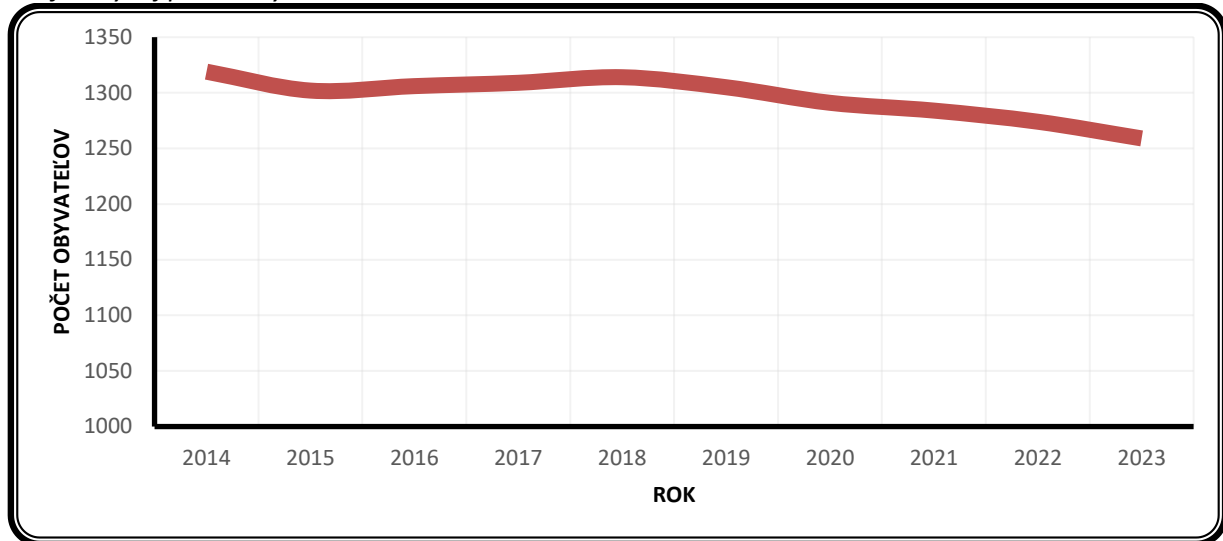
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Vývoj počtu obyvateľov obce Gemerská Hôrka za ostatných 10 rokov má klesajúci trend. V porovnaní s rokom 2014 bol počet obyvateľov obce na konci roku 2023 o 4,5 % nižší.

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Gemerská Hôrka

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

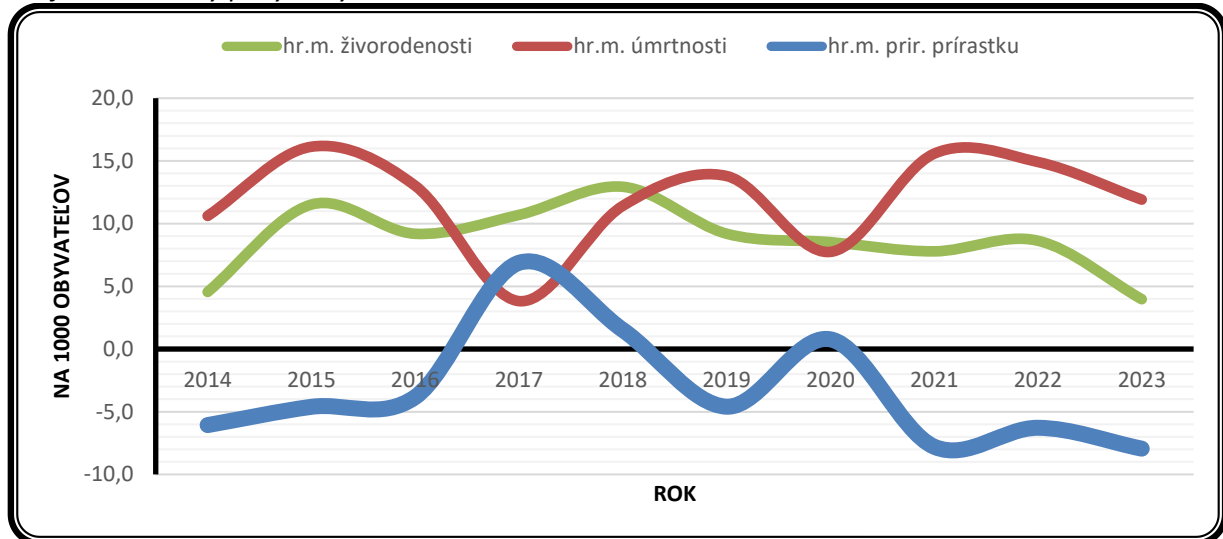
Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí cca 4-13 ‰. Počet narodených detí sa v obci medziročne pohyboval v rozmedzí 5-17. Priemerná hodnota ukazovateľa hrubej miery živorodenosti za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola v Gemerskej Hôrke len 8,7 ‰. Obec teda v tomto ukazovateli dosahuje nepriaznivé hodnoty. Pre porovnanie, v okrese Rožňava sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 11,0 ‰, v Košickom kraji taktiež 11,0 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 9,5 ‰.

Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako u živorodených, taktiež menej vyrovnaný priebeh. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2017 (5 osôb), najviac v roku 2015 (21 osôb). Úroveň mortality sa teda pohybovala v rozmedzí od 3,8 po 16,1 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Gemerskej Hôrke 11,9 ‰. V obci teda môžeme pozorovať vyššiu mieru úmrtnosti akú má Slovenská republika (cca 11,0 ‰) i Košický kraj (10,5 ‰), avšak zároveň nižšiu ako okres Rožňava (cca 14,0 ‰).

Takéto hodnoty hrubej miery živorodenosti a hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Gemerskej Hôrky. Obec bola počas väčšiny hodnoteného obdobia populačne stratová (7x), pozitívnu bilanciu prirodzeného pohybu zaznamenala len 3x. Hrubá miera prirodzeného prírastku sa v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od -7,9 ‰ po 6,9 ‰. Z dôvodu takejto kombinácie natality s mortalitou bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov neefektívna. Celkovo možno konštatovať, že prirodzenými populačnými procesmi dochádzalo v obci k úbytku obyvateľov.

Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

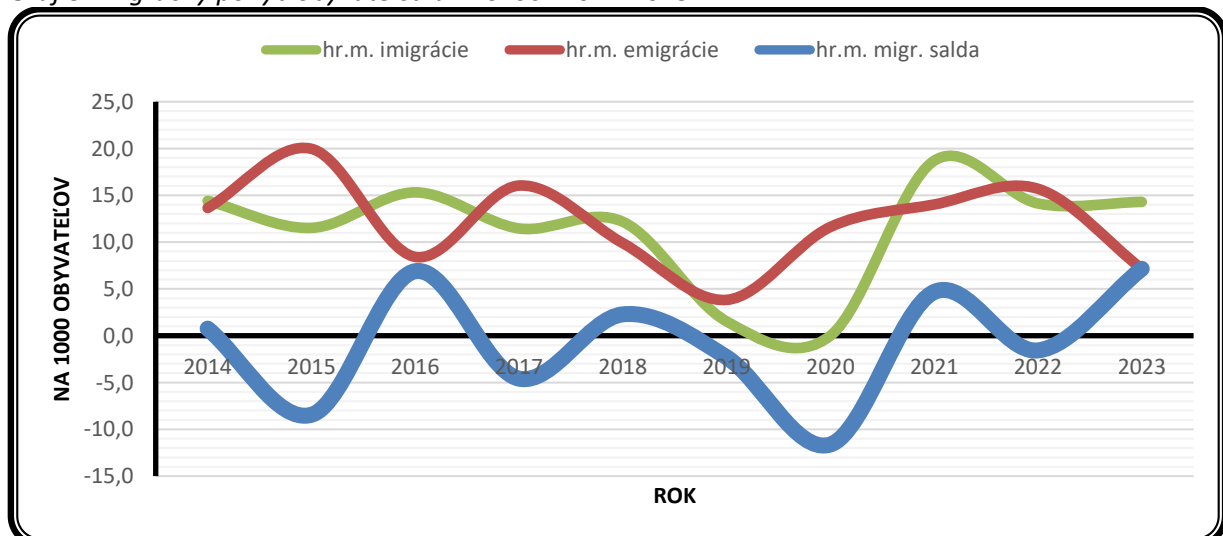

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Podobne ako vývoj prirodzeného pohybu, aj vývoj z hľadiska migračného pohybu je v obci negatívny (hoci nie až v takej miere). Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 11,4 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo 14,7 osoby). Hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala mierne vyššie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 12,0 ‰ (v priemere 15,6 vystahovaných osôb ročne).

Výsledkom hore uvedených procesov bol nepriaznivý vývoj migračného salda, ktoré sa pohybovalo v rozmedzí od -15 osôb v roku 2020 po +9 osôb v rokoch 2016 a 2023. Kladné migračné saldo obec zaznamenala 5x a rovnako 5x bolo migračné saldo záporné. Keďže migračné úbytky boli vyššie ako migračné prírastky, obec za celé hodnotené obdobie vykazuje negatívnu bilanciu migračného salda. Z aspektu migrácie v nej teda prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že trend vývoja za posledných 10 rokov je nepriaznivý.

Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

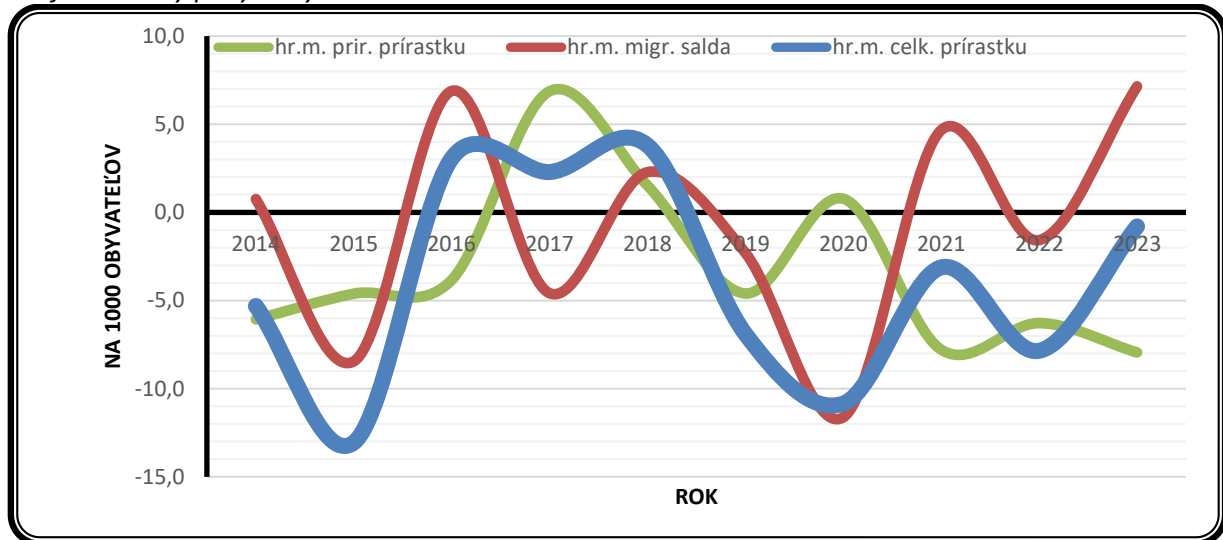
Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas väčšiny hodnoteného obdobia záporné hodnoty (viac ľudí v týchto rokoch zomrelo ako sa ich narodilo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov poväčšine klesal. Podobne, aj hrubá miera migračného salda dosiahla za celé hodnotené

obdobie zápornú hodnotu, znamenajúcu migračný úbytok obyvateľstva (viac ľudí sa z obce za ostatných 10 rokov vysťahovalo ako sa do nej prisťahovalo).

Výsledkom kombinácie vyššie popísaných prirodzených populačných procesov a migračných procesov je celkový úbytok obyvateľov obce Gemerská Hôrka. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno teda hodnotiť negatívne (keďže počet obyvateľov zo strednodobého hľadiska klesá).

Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

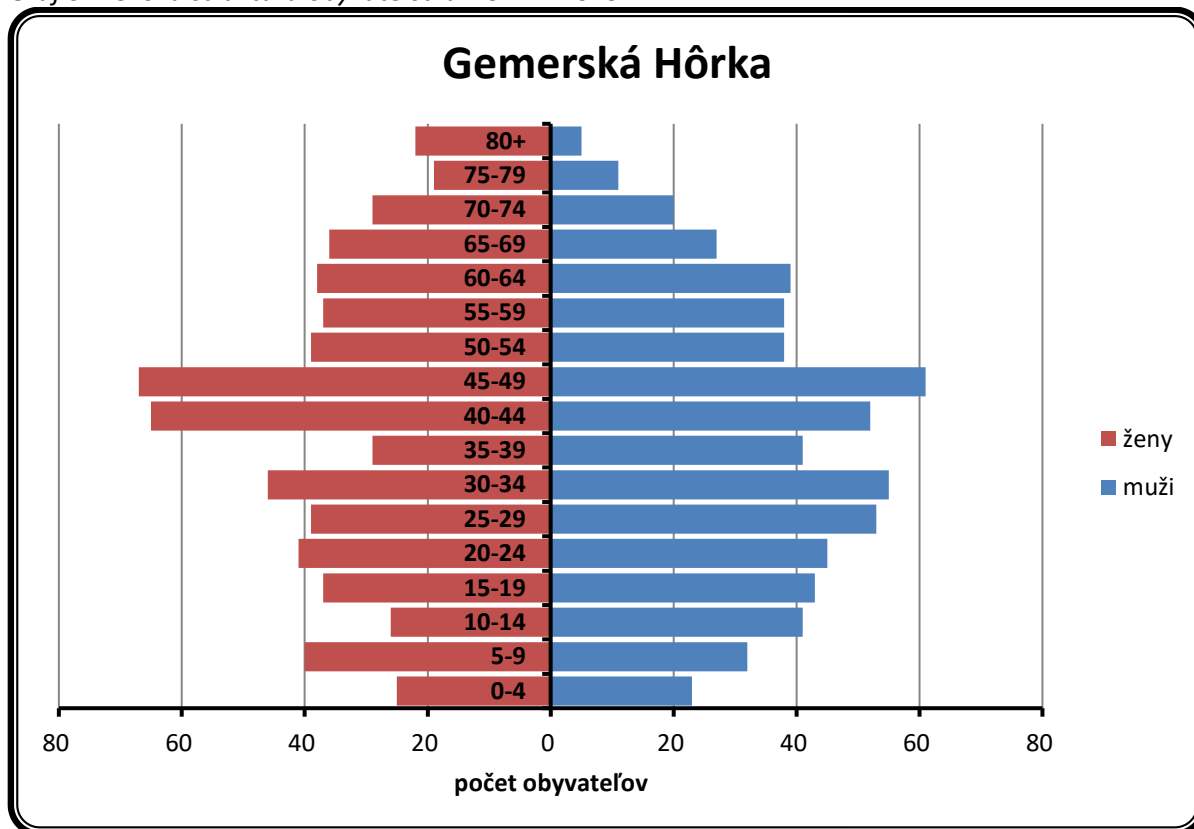
Štruktúra obyvateľov podľa pohlavia a veku

Veková pyramída obyvateľstva Gemerskej Hôrky ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza regresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) nedosahuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva (v pomere 187 k 398 k 31.12.2023). Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva Gemerskej Hôrky majú vekové skupiny (podľa poradia) 45-49 ročných (128 obyvateľov), 40-44 ročných (117) a 30-34 ročných (101 obyvateľov). K 31.12.2023 tu spomedzi 1 259 obyvateľov žilo 187 detí do 14 rokov a 169 seniorov vo veku nad 65 rokov. Zo spomínaných 1 259 obyvateľov tu k uvedenému dátumu žilo 624 mužov a 635 žien.

V nadväznosti na typ vekovej pyramídy a typ populácie možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude prostredníctvom prirodzeného pohybu počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) klesať.

Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2023

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Obyvateľstvo obce rýchlo starne. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, priemerný vek obyvateľstva sa za ostatných 10 rokov zvýšil z 37,75 na 40,23 rokov. V porovnaní s priemerom Slovenskej republiky žije v obci trochu mladšie obyvateľstvo, to však starne rýchlejšim tempom ako je priemer SR.

Tabuľka 5: Vývoj priemerného veku obyvateľstva

Priemerný vek / rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Gemerská Hôrka	37,75	38,32	38,59	38,72	39,13	39,11	39,38	39,93	39,88	40,23
Slovenská republika	39,60	39,87	40,13	40,37	40,59	40,82	41,06	41,26	41,39	41,62

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, mierne prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnou zložkou (65+ r.) obyvateľstva, pričom podiel produktívnej zložky je 71,7 %.

Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín

k 31.12.2023	Počet obyvateľov	Veková štruktúra obyvateľov					
		počet			podiel (%)		
		0-14	15-64	65+	0-14	15-64	65+
Gemerská Hôrka	1 259	187	903	169	14,9	71,7	13,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Národnostná a konfesionálna štruktúra

Národnostné zloženie obyvateľstva Gemerskej Hôrky bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 heterogénne. Podľa jeho výsledkov v obci prevládala maďarská národnosť s 53,7 % obyvateľov (692 osôb) nad slovenskou národnosťou s 39,8 % obyvateľov (513 z 1 288 osôb). Vyššie zastúpenie mala aj rómska (63 obyvateľov) národnosť.

Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti

Národnosť	Počet obyvateľov	Podiel (%)
slovenská	513	39,8
maďarská	692	53,7
rómska	63	4,9
česká	7	0,5
nemecká	1	0,1
poľská	1	0,1
ruská	1	0,1
nezistená	10	0,8
SPOLU	1 288	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tieto výsledky však môžu byť mierne skreslené, nakoľko obyvatelia rómskej národnosti majú tendenciu hlásiť sa (z rôznych dôvodov) najmä k slovenskej alebo maďarskej národnosti (ale aj iným). Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunít (2019) žilo v obci Gemerská Hôrka v čase výskumu z celkového počtu 1 285 obyvateľov 37 % Rómov (475 osôb).

V konfesionálnej štruktúre obyvateľstva v čase Sčítania 2021 prevládala Reformovaná kresťanská cirkev s 23,0 % obyvateľov (296 z 1 288 obyvateľov) nad rímskokatolíckou cirkvou (14,1 %; 181 osôb). Vyššie zastúpenie mala aj Evanjelická cirkev augsburského vyznania (5,7 %; 73 obyvateľov). Úplne najviac však bolo osôb, ktoré sa nehlásili k žiadnemu náboženstvu – 648 (50,3 %).

Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania

Konfesia	Počet obyvateľov	Podiel (%)
bez náboženského vyznania	648	50,3
Rímskokatolícka cirkev	181	14,1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	73	5,7
Gréckokatolícka cirkev	17	1,3
Reformovaná kresťanská cirkev	296	23,0
Pravoslávna cirkev	1	0,1
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	16	1,2
Evanjelická cirkev metodistická	2	0,2
Kresťanské zbory	3	0,2
Cirkev adventistov siedmeho dňa	1	0,1
budhizmus	1	0,1
ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	1	0,1
ad hoc hnutia	1	0,1
iné	1	0,1
nezistené	46	3,6
SPOLU	1 288	100,0

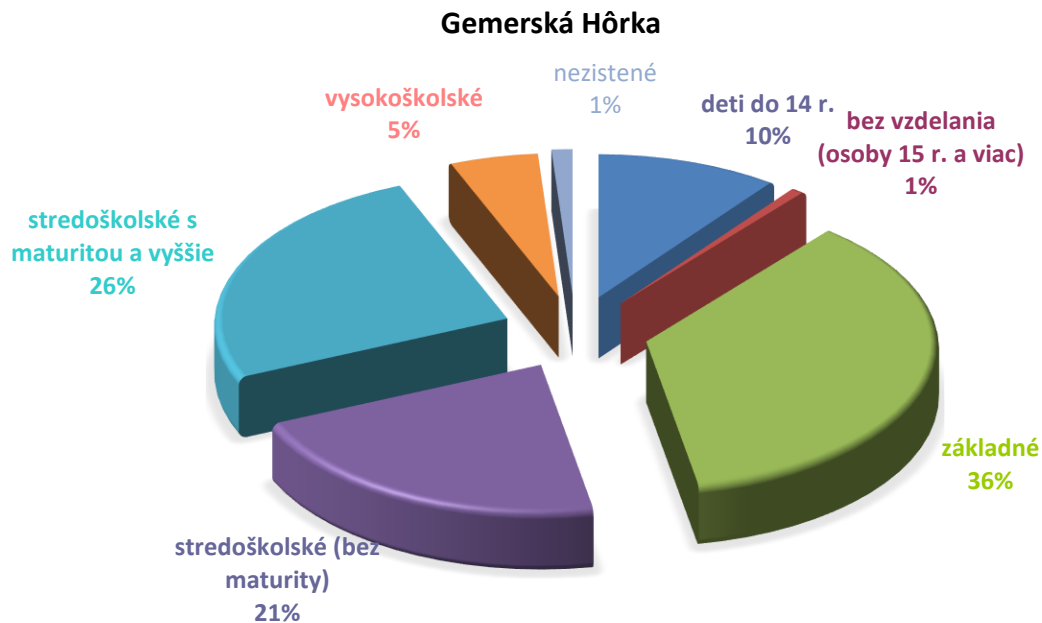
Zdroj: SODB 2021

Vzdelanostná štruktúra

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021 (SODB 2021) malo v tom čase (k 1.1.2021) až 36 % obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie (tzn. osoby vo veku 15 rokov a viac, ktoré neukončili žiadne vzdelanie + osoby s ukončeným základným vzdelaním). Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) malo 21 % a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie 26 % obyvateľov Gemerskej Hôrky. Vysokoškolské vzdelanie v roku 2021 malo len 5 % obyvateľov obce.

Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Zdroj: SODB 2021

Nezamestnanosť

Výrazným sociálno-ekonomickým javom spojeným s existenciou trhu práce je nezamestnanosť. Tá predstavuje jednak vážny ekonomický problém, pretože reprezentuje stratenú potenciálnu hodnotu celej ekonomiky, no zároveň je i významným sociálnym indikátorom, pretože, ako to dokazujú viaceré štúdie, je spojená s takými spoločenskými javmi, ako je zvýšená rozvodovosť, kriminalita, zlé mentálne a fyzické zdravie, rôzne sociálno-patologické javy a pod.

Existencia nezamestnanosti má teda silný vplyv na život samotných nezamestnaných. Strata zamestnania prináša pre jednotlivca rôzne negatívne dôsledky, ktoré sa netýkajú len poklesu životnej úrovne, spojeného s poklesom príjmu, ale aj výrazných zmien v každodennom živote, spoločenských vzťahoch, hodnotách, v sociálnych inštitúciách (najmä v rodine). Nezamestnaní majú menej priestoru pre prijímanie zásadných rozhodnutí o svojom živote a menšiu šancu rozvíjať svoje zručnosti. S výskytom nezamestnanosti, najmä dlhodobej, hrozí pre jednotlivca riziko asociálneho správania, spôsobené nadbytkom času, nudou, nedostatkom programu a povinností a vylúčením zo spoločnosti. Medzi najcitlivejšie a najzávažnejšie dôsledky nezamestnanosti patrí výskyt chudoby. Chudoba a nezamestnanosť sú totiž veľmi úzko korelujúce fenomény, spôsobujúce jednotlivcom ťažké sociálne a psychologické dôsledky.

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci Gemerská Hôrka za posledných 10 rokov pohyboval v rozmedzí 126 až 228. Miera nezamestnanosti sa teda v obci v ostatnom období pohybovala v rozpätí od 20,1 % (2019) po 36,4 % (2014), pričom k 31.12.2023 bola na úrovni 25,0 %. Pre porovnanie, k 31.12.2023 bola miera nezamestnanosti v Košickom kraji na úrovni 9,0 % a v Slovenskej republike 6,1 %.

Podiel uchádzačov o zamestnanie v produktívnom veku² na celkovom počte obyvateľov v produktívnom veku bol k 31.12.2023 v okrese Rožňava na úrovni 11,2 %, v Košickom kraji 6,5 % a v Slovenskej republike 4,7 %. V okolitých okresoch, s ktorými okres Rožňava susedí, bol tento podiel nasledovný: Rimavská Sobota 14,5 %, Revúca 14,0 %, Brezno 5,8 %, Poprad 4,6 %, Spišská Nová Ves 6,4 % a Košice - okolie 6,3 %.

Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Počet UoZ	228	186	198	162	155	126	153	151	159	157
Miera nezamestnanosti* (%)	36,4	29,7	31,6	25,8	24,7	20,1	24,4	24,1	25,4	25,0

* Na výpočet miery nezamestnanosti bol použitý údaj o ekonomicky aktívnom obyvateľstve v obci zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2021.

Zdroj: SODB 2021, UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2014-2023 (k 31.12.)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, UPSVaR, vlastné spracovanie

Na konci roku 2023 bolo v obci Gemerská Hôrka prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 157 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 67 mužov (42,8 %) a 90 žien (57,3 %). Ako ukazuje nasledujúca tabuľka, problémy s nezamestnanosťou majú v obci všetky vekové skupiny obyvateľstva. Neexistuje žiadna veková skupina, ktorá by bola v porovnaní s inými výraznejšie marginalizovaná (samozrejme, do tohto porovnania neberieme do úvahy vekovú skupinu do 19 rokov, keďže sa reálne jedná spravidla len o 2 ročníky – 18 a 19 ročných UoZ a rovnako ani vekovú skupinu nad 60 rokov, keďže pri tejto sa reálne jedná len o 3 ročníky – 60, 61 a 62 ročných UoZ).

² Od roku 2023 už UPSVaR nezverejňuje za okresy SR ukazovateľ „miera nezamestnanosti“ (ktorý sa vypočíta na základe počtu ekonomicky aktívnych obyvateľov v okrese), ale iný ukazovateľ – „Podiel UoZ v produktívnom veku na obyvateľstve v produktívnom veku“ v danom okrese (ako sám názov napovedá – ukazovateľ sa vypočíta na základe počtu obyvateľov v produktívnom veku; udáva sa taktiež v %). Tento „nový“ ukazovateľ býva oproti miere nezamestnanosti spravidla o cca 1 až 3 p.b. nižší (v závislosti od územnej jednotky).

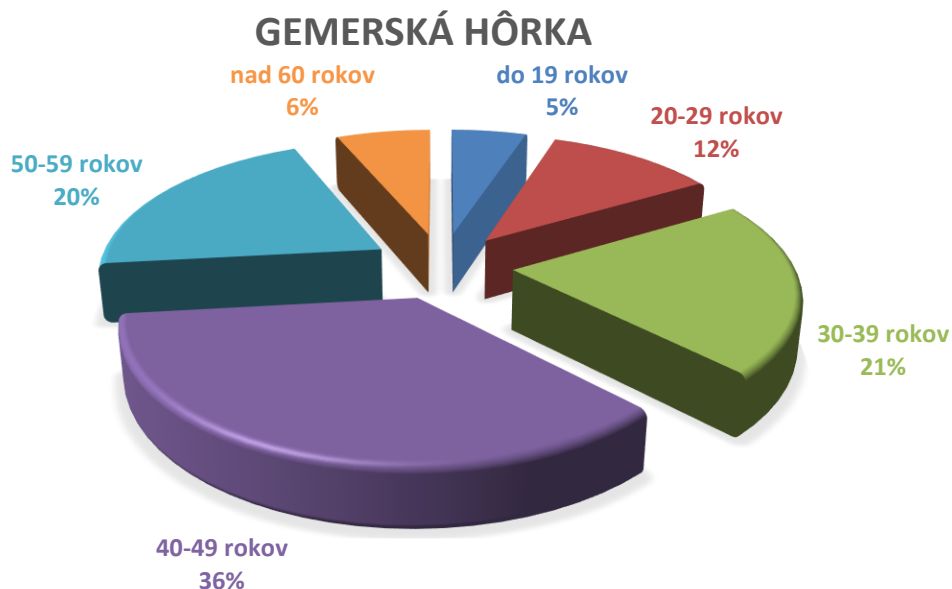

Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
8	5,1	18	11,5	33	21,0	56	35,7	32	20,4	10	6,4	157	100

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023

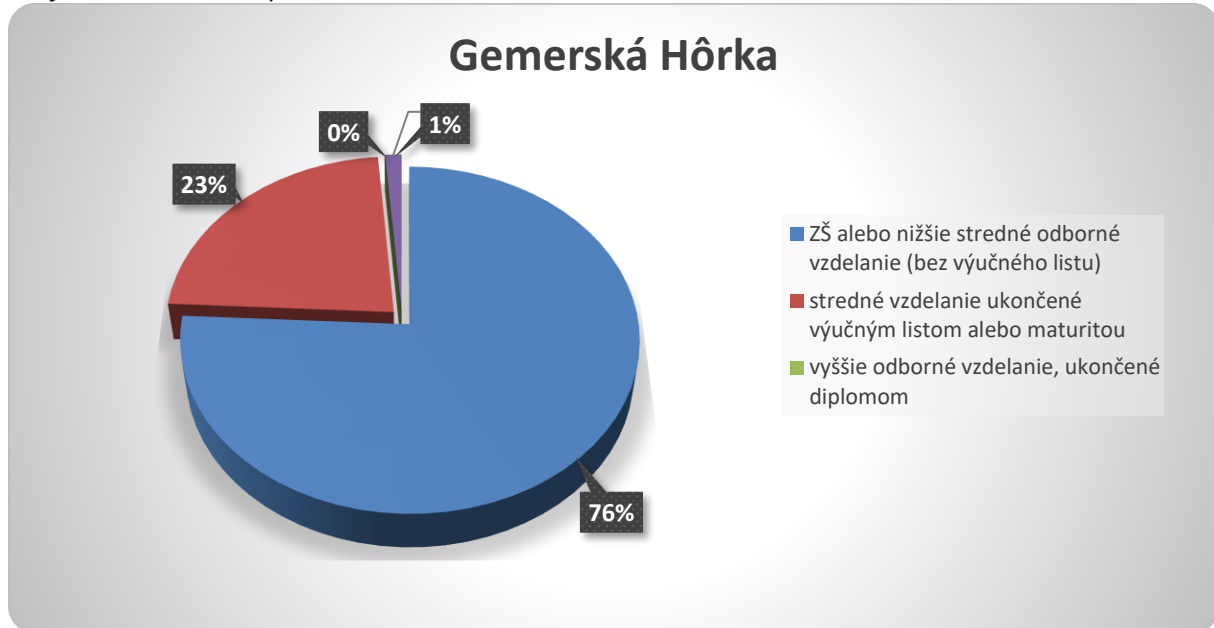
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Z tohto hľadiska je v Gemerskej Hôrke veľmi negatívnou skutočnosť, že zo 157 uchádzačov o zamestnanie na konci roku 2023 bolo až 76 % UoZ (119 osôb) takých, ktorí majú najvyššie ukončené vzdelanie základnú školu alebo nižšie stredné odborné vzdelanie (bez výučného listu).

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2023

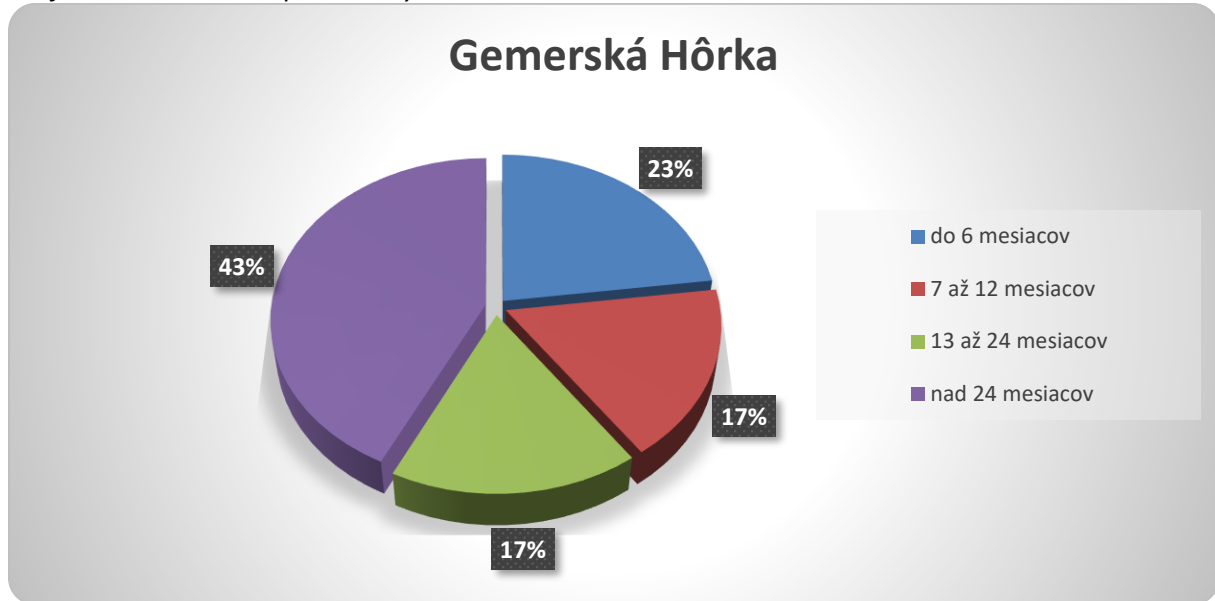
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovej počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (menej ako 7 mesiacov) v roku 2023 pohyboval na úrovni cca 40 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 18 % a podiel dlhodobo nezamestnaných až okolo úrovne 41 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Gemerskej Hôrke bol k 31.12.2022 podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) až 60 %, pričom až 43 % (67 UoZ) z celkovej počtu UoZ bolo nezamestnaných viac ako 2 roky.

Graf 10: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2023

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie bezprostredne pred tým, než bol zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Jednotlivé zamestnania sú v tejto štruktúre rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri tejto štruktúre sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ podľa klasifikácie zamestnaní majú v Gemerskej Hôrke osoby, ktoré bezprostredne pred zaradením do evidencie boli bez zamestnania (111 zo 157 UoZ; 70,7 %). To sú tie osoby, ktoré doposiaľ ešte nikdy nepracovali (teda absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si od ukončenia školy doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Druhú najvýznamnejšiu skupinu tvoria pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (29 UoZ zo 157; 18,5 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zametanie ulíc, ručné balenie, manipulácie s nákladmi, dokladanie tovaru, zber a triedenie odpadov a pod.).

Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (k 31.12.2023)

Trieda ISCO-08	Počet UoZ	Podiel (%)
0 - Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 - Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	4	2,5
2 - Špecialisti	0	0,0
3 - Technici a odborní pracovníci	3	1,9
4 - Administratívni pracovníci	3	1,9
5 - Pracovníci v službách a obchode	2	1,3
6 - Kvalifikovaní pracovníci v poľnohospodárstve, lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 - Kvalifikovaní pracovníci a remeselníci	4	2,5
8 - Operátori a montéri strojov a zariadení	1	0,6
9 - Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	29	18,5
N/A - neurčené	0	0,0
Bezprostredne pred evidenciou bez zamestnania	111	70,7
Spolu	157	100,0

* klasifikácia zamestnaní je vytvorená v súlade s medzinárodnou štandardnou klasifikáciou zamestnaní ISCO-08
Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu v Gemerskej Hôrke je na slabšej úrovni. V čase Sčítania 2021 (SODB 2021) sa v obci nachádzalo spolu 350 domov, v ktorých bolo 438 bytov. V štruktúre domového fondu prevládali predovšetkým rodinné domy (326 domov; 93,1 %). V obci sa nachádza až 18 bytových domov.

Napojenie na verejný vodovod priamo v dome malo v tom čase 311 domov (88,9 %), žiadnu vodovodnú prípojku nemalo až 15 domov (4,3 %). Napriek tomu, že verejná kanalizácia je dostupná v celej obci, pripojenie na verejnú kanalizačnú sieť malo len 173 domov (49,4 %), pričom až 36 domov (10,3 %) bolo úplne bez kanalizácie (tzn. ani verejná kanalizácia, septik, žumpa, ani domová čistička).

V obci sa nachádzajú najmä stredne veľké byty (s 3 obytnými miestnosťami). Väčšina domov v obci bola postavená počas socializmu, v ostatných rokoch je nová výstavba skôr utlmená.

Tabuľka 12: Počet domov podľa typu domu

Typ domu	Počet domov	Podiel (%)
rodinný dom	326	93,1
bytový dom	18	5,1
polyfunkčná budova	0	0,0
ostatné budovy na bývanie	1	0,3
neskolaudovaný rodinný dom	0	0,0
núdzový objekt, neurčený na bývanie	0	0,0
inštitucionálne alebo kolektívne zariadenia	2	0,6
ostatné	3	0,9
nezistený	0	0,0
SPOLU	350	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky

	v dome - z verejnej siete	v dome - vlastná	mimo domu - z verejnej siete	mimo domu - vlastná	bez prípojky	nezistený	Spolu
Počet domov	311	16	0	2	15	6	350
Podiel (%)	88,9	4,6	0,0	0,6	4,3	1,7	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému

	septik, žumpa	prípojka na kanalizačnú sieť	domáca čistička odpadových vôd	bez kanalizácie	nezistený	Spolu
Počet domov	138	173	1	36	2	350
Podiel (%)	39,4	49,4	0,3	10,3	0,6	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 15: Byty podľa obytných miestností

	1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu
Počet bytov	12	61	175	72	116	2	438
Podiel (%)	2,7	13,9	40,0	16,4	26,5	0,5	100,0

Zdroj: SODB 2021

Tabuľka 16: Domy podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1960	1961-1980	1981-2000	2001-2010	2011-2015	2016 a neskôr	nezistené	Spolu
Počet domov	30	72	105	102	29	7	0	3	2	350
Podiel (%)	8,6	20,6	30,0	29,1	8,3	2,0	0,0	0,9	0,6	100,0

Zdroj: SODB 2021

V obci sa nachádza pomerne veľké množstvo obydľí veľmi nízkej kvality. Časť z nich sa nachádza v západnej časti obce (v smere na Jelšavu) s vysokou koncentráciou rómskeho obyvateľstva. V čase vydania Atlasu rómskych komunít 2019 boli tam 2 bytové domy s nízkoštandardnými nájomnými bytmi (spolu 11 nájomných bytov vo vlastníctve obce), ďalej tam bolo 20 riadne skolaudovaných rodinných domov a 6 rodinných domov s nevysporiadaným vlastníckym vzťahom k pozemku, na ktorom sú postavené. V 11 nájomných bytoch žilo spolu 45 osôb (priemerná obložnosť 4,1 osoby na 1 nájomný

byt), v skolaudovaných rodinných domoch žilo 230 osôb (obložnosť 4,6) a v neskolaudovaných obydliach žilo 200 osôb (obložnosť 6,7). Bývanie v neskolaudovaných domoch predstavuje veľký problém, nakoľko takéto domy predstavujú spravidla čierne stavby, nie je teda možné legálne ich pripojiť na inžinierske siete (elektrina, vodovod, kanalizácia, plyn...). Navyše, v takýchto domoch žijú osoby spravidla v zlých hygienických podmienkach, bez splachovacieho záchoda. Takéto zlé hygienické podmienky majú veľmi negatívne dopady na život a zdravie celej komunity.

Okrem 11 nízkoštandardných nájomných bytov vlastní obec Gemerská Hôrka aj ďalší bytový dom s ďalšími 11 nájomnými bytmi (avšak tieto sú už bežného štandardu). Spolu je teda v obci aktuálne k dispozícii 22 obecných nájomných bytov. Samospráva pritom eviduje vysoký záujem o bývanie v obci – a to tak v nízkoštandardných bytoch, ako aj v bytoch bežného štandardu. Z tohto dôvodu je veľmi potrebnou rozvojovou aktivitou obce do budúcnosti výstavba nájomných bytov.

Mimoriadne dôležitým faktorom z pohľadu rozvoja obce (nielen z pohľadu rozvoja individuálnej bytovej výstavby, ale z pohľadu komplexného rozvoja – tzn. napr. aj poľnohospodárstva, budovania infraštruktúry, prípadných nájomných vzťahov k pozemkom a pod.) je jednoduchosť / resp. komplikovanosť vlastnickej štruktúry pozemkov v katastri obce.

V tejto súvislosti možno konštatovať, že štruktúra vlastníckych vzťahov k pozemkom v katastri obce Gemerská Hôrka je mimoriadne komplikovaná (obrovský počet parciel; väčšina parciel zapísaná v registri „E“; obrovské množstvo spoluvlastníkov na jednotlivých parcelách a pod.). Riešením tohto (z pohľadu komplexného rozvoja obce) negatívneho javu je vykonanie komplexného projektu pozemkových úprav (PPÚ) v intraviláne a extraviláne.

Dopravná infraštruktúra

Z aspektu pripojenia obce na medzinárodné a rýchlostné cestné a železničné komunikácie je poloha Gemerskej Hôrky veľmi nevýhodná. Najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska – diaľnica D1, sa totižto nachádza až v Košiciach, resp. v severnej časti Slovenska (pri Poprade). Rovnako je to aj s napojením na hlavnú železničnú tepnu Slovenska.

Obec Gemerská Hôrka síce leží priamo na tzv. južnej trase (spojnica Bratislavy a Košíc cez južné Slovensko), rýchlostná dopravná infraštruktúra tu však vybudovaná nie je. Bezprostrednou blízkosťou obce by mala po dobudovaní prebiehať rýchlostná cestná komunikácia R2, jej dobudovanie v celom úseku medzi Košicami a Zvolenom je však zatiaľ v nedohľadne. Zatiaľ je teda k dispozícii „len“ cesta I. triedy č. I/16, vedúca cez Plešivec. Samotným katastrom Gemerskej Hôrky vedie južná železničná trasa medzi Košicami a Bratislavou (cez Zvolen), touto trasou však neprechádzajú najrýchlejšie vlaky, ktoré na Slovensku existujú (IC, EC a pod.).

Samotná obec Gemerská Hôrka leží až na troch cestách III. triedy. Hlavná komunikácia, cesta III/3005, vedie z Plešivca v smere na Jelšavu. V centre obce, pri obecnom úrade, sa na túto cestu pripája ďalšia cesta III. triedy III/3003, ktoré pripája Gemerskú Hôrku na cestu I/16 pri Bohúňove. Tretou cestou III. triedy v intraviláne Gemerskej Hôrky je kratučký úsek cesty III/3006, ktorá sa pri predajni Jednota pripája na cestu III/3003 a vedie okolo železničnej trate k železničnej zastávke.

Na všetky tieto cesty III. triedy sa napája sieť miestnych komunikácií. Väčšina miestnych komunikácií v Gemerskej Hôrke má bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym (avšak v niektorých častiach obce veľmi úzkym) šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych ciest v obci je v niektorých úsekoch, kde prebehla rekonštrukcia, na dobrej úrovni, ešte stále je však potrebné viaceré komunikácie zrekonštruovať.

Odstavné parkovacie plochy pre osobné automobily sa v obci nachádzajú na miestach s vyššou koncentráciou automobilov – okrem priemyselných závodov je to napr. pri školách alebo bytových domoch. Chodníky sú v obci vybudované najmä popri hlavných komunikáciách (cesty III/3005 a III/3003), nie však v celých úsekoch. V obci sa pritom nachádzajú viaceré nebezpečné úseky, kde sa jednoznačne žiada chodníky vybudovať.

Samostatné cyklistické chodníky (určené na cestnú cyklistiku; také, ktoré by boli stavebne oddelené od cestných komunikácií) sa v obci aktuálne nenachádzajú. V obci však určite existuje potenciál ich výstavby. V katastri obce pritom existuje pomerne široká sieť dobre značených cyklistických chodníkov (vedených po cestných komunikáciách alebo lesných cestách).

Technická infraštruktúra

Obec má technickú infraštruktúru vybudovanú na veľmi dobrej úrovni. Vybudovaný je verejný vodovod, kanalizácia aj ČOV. Verejný vodovod je však už značne zastaraný, niektoré jeho úseky je potrebné rekonštruovať. Čistička odpadových vôd nemá vhodné umiestnenie, nakoľko sa nachádza v bezprostrednej blízkosti rodinných aj bytových domov. Vhodné by preto bolo vybudovať úplne novú ČOV, mimo intravilánu obce.

Obec je plynofikovaná, všetky časti obce sú plne elektrifikované. V Gemerskej Hôrke funguje verejné osvetlenie, ktoré by však bolo vhodné z dôvodu vyššej energetickej účinnosti (a úspornosti) zrekonštruovať (a zaviesť napr. LED osvetlenie). Obecný rozhlas je funkčný, dostupný je mobilný signál aj internetové pripojenie. Navyše, v obci sú dostupné až dve optické siete.

Tabuľka 17: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	áno
ČOV	áno
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
obecný rozhlas	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra, služby

Obyvatelia Gemerskej Hôrky musia za primárnu zdravotnú starostlivosť poväčšine dochádzať. Z ambulancií primárnej zdravotnej starostlivosti, v rámci ktorých sa zriaďujú zdravotné obvody (ambulancia všeobecného lekára pre dospelých, všeobecného lekára pre deti a dorast, ambulancia zubného lekára a gynekologická ambulancia), sa priamo v Gemerskej Hôrke nachádza len ambulancia všeobecného lekára pre dospelých. Ostatné ambulancie primárnej zdravotnej starostlivosti sú pre obyvateľov obce dostupné v Plešivci. Ďalšie špecializované zdravotné ambulancie sa nachádzajú v Plešivci a v okolitých mestách.

V Gemerskej Hôrke je zriadený Dobrovoľný hasičský zbor obce (DHZ-O), ktorý má na svoju činnosť k dispozícii hasičskú stanicu. Spomedzi základných služieb sú v obci k dispozícii viaceré predajne rozličného tovaru, pohostinské služby, pošta a bankomat. Najbližšie pobočky banky a zdravotnej poisťovne sa nachádzajú v Rožňave.

Tabuľka 18: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)

Všeobecný lekár pre dospelých	áno	Zariadenie sociálnych služieb	nie
Všeobecný lekár pre deti a dorast	nie	Pošta	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Gynekologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárne	nie	Stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Záchranná zdravotná služba	nie	Dobrovoľný hasičský zbor obce	áno

Zdroj: Obecný úrad

Z hľadiska poskytovania sociálnych služieb (na základe zákona o sociálnych službách) zabezpečuje obec Gemerská Hôrka svojim obyvateľom nasledovné sociálne služby a sociálnu pomoc:

- **posudková činnosť na účely odkázanosti na sociálnu službu:** povinná činnosť, ktorú obec v prípade potreby zabezpečuje na základe zákona o sociálnych službách;
- **základné sociálne poradenstvo:** v prípade potreby poskytovanie potrebných informácií jednotlivcom.

V obci nepôsobia žiadni iní verejní ani neverejní poskytovatelia sociálnych služieb.

Školstvo, kultúrno-spoločenský život a šport

V rámci predprimárneho vzdelávania je v obci na adrese Gemerská Hôrka 7 k dispozícii materská škola, ktorá funguje ako neprávny subjekt a jej zriaďovateľom je obec Gemerská Hôrka. Materská škola poskytuje celodennú výchovu a vzdelávanie, v šk. roku 2023/2024 ju navštevuje 33 detí. Kapacita materskej školy však počtu detí nepostačuje a je potrebné ju rozšíriť. Popri materskej škole funguje aj výdajná školská jedáleň.

V Gemerskej Hôrke sa na adrese Gemerská Hôrka 92 nachádza aj základná škola pre žiakov 1. až 4. ročníka, s vyučovacím jazykom slovenským. Ide o neprávny subjekt, ktorého zriaďovateľom je obec Gemerská Hôrka. Popri ZŠ je zriadený (ako organizačná zložka ZŠ) aj školský klub detí, v ktorom majú žiaci školy možnosť absolvovať v popoludňajších hodinách rôzne výchovno-vzdelávacie aktivity. Túto základnú školu v šk. roku 2023/2024 navštevuje 29 žiakov.

Okrem toho je v Gemerskej Hôrke na adrese Gemerská Hôrka 268 zriadená aj základná škola s vyučovacím jazykom maďarským – Alapiskola, taktiež pre žiakov 1. až 4. ročníka. Je to neprávny subjekt, ktorého zriaďovateľom je taktiež obec. Popri tejto ZŠ je rovnako zriadený školský klub detí a navyše funguje aj školská jedáleň. Túto základnú školu v šk. roku 2023/2024 navštevuje 17 žiakov. Pri oboch ZŠ sú zriadené aj menšie telocvične.

Žiaci 5. až 9. ročníka majú možnosť navštevovať ZŠ v susednom Plešivci. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu žiaci z obce navštevovať, sa nachádzajú v Rožňave, Tornali, Štítniku a Jelšave, vzdialenejšie ešte v Revúcej a Rimavskej Sobote.

Kultúrny život v obci je primeraný veľkosti obce – počas roka sa tu koná niekoľko kultúrno-spoločenských podujatí (napr. Dni obce, Veľká noc pre deti, Pozdravenie jubilantov, Silvestrovská zábava, Fašiangová zabíjačka, Vatra a rôzne ďalšie akcie, plesy a zábavy). Z hľadiska infraštruktúry kultúrnych zariadení má obec vybudovaný kultúrny dom. Obecná knižnica zriadená nie je. Priamo v obci nepôsobí žiadna folklórna skupina ani ochotnícke divadelné teleso. Funguje tu však hudobná skupina, tanečná skupina a cirkevný spevácky zbor, v rámci ktorých môžu miestni obyvatelia pôsobiť. Pre potreby športového vyžitia obyvateľov je v obci prístupných viacero športovísk a športovo-rekreačných zariadení. V centrálnej časti intravilánu je vybudovaný futbalový areál s ihriskom, šatňami a tribúnou, v ktorom v minulosti pôsobil futbalový klub FK Gemerská Hôrka (v súčasnosti však nie je zapojený v žiadnej súťaži). Vedľa budovy kultúrneho domu je vybudovaný vonkajší bazén, ktorý v minulosti počas leta slúžil ako obecné kúpalisko Veronika. V súčasnosti je už ale približne 5 rokov mimo prevádzky, no obec má v pláne jeho rekonštrukciu a obnovu prevádzky. V obci je pre potreby širokej verejnosti vybudované aj multifunkčné ihrisko a zriadená aj posilňovňa BOTOND. Vybudované sú aj 3 detské ihriská (1 pri MŠ, 1 pri bytových domoch a 1 v parku pri kostole) s rôznymi preliezkami a prvkami na hranie detí.

Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvična	áno
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Obecná knižnica	nie	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Detské ihrisko	áno
Folklórny súbor	nie	Športový klub	áno

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných obciach, aj v Gemerskej Hôrke má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie. V obci sa nachádza klasicistický kostol evanjelickej reformovanej cirkvi. V kostole sa nachádza pamätná tabuľa na počesť obyvateľov obce, ktorí padli v I. svetovej vojne. V juhozápadnej časti intravilánu sa nachádza aj pohrebisko a pre potreby vykonávania smútočných obradov je tu vybudovaný aj Dom smútku.

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplýva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Inštitúcia	Miesto poskytovania služieb
Matričný úrad	Plešivec
Pracovisko Finančnej správy	Rožňava
Pracovisko Obvodného oddelenia policajného zboru	Plešivec
Okresný súd	Rožňava
Okresný úrad	Rožňava
Pobočka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Rožňava

Zdroj: vlastné spracovanie

Bezpečnosť v obci

V intraviláne obce je zavedený monitorovací kamerový systém, ktorého súčasťou je aktuálne 16 kamier. Tie monitorujú najmä budovy v majetku obce (a im príslušné priestory). Z hľadiska prevencie kriminality, prípadného protispoločenského správania a v záujme spoľahlivejšieho zisťovania príp. porušení zákona by bolo vhodné existujúci kamerový systém v obci rozšíriť a osadiť ďalšie kamery na monitoring verejných priestranstiev, príp. aj potenciálne problémových úsekov z hľadiska cestnej premávky (napr. prechody pre chodcov a pod.).

Hospodárske pomery

Polohová atraktivita územia

V Slovenskej republike sa v plnej miere uplatňuje západno-východný gradient rozvoja, ktorý je odzrkadlením západno-východného gradientu rozvoja v Európe (v súvislosti s ekonomickou výkonnosťou krajín sa v Európe spomína taktiež severo-južný gradient rozvoja). Na Slovensku sa daná skutočnosť prejavuje tým spôsobom, že najvyspelejšie regióny sa nachádzajú v jeho západnej a najzaostalejšie v jeho východnej časti, pričom úroveň rozvoja smerom od západu na východ postupne klesá³ (najmä čo sa týka ukazovateľov ako tvorba HDP, miera nezamestnanosti, ekonomická aktivita obyvateľstva, príjmy obyvateľstva, tvorba nových pracovných miest, ale aj infraštruktúrne vybavenie regiónov, kvalita domového a bytového fondu a pod). Makropolohová atraktivita obce Gemerská Hôrka, ležiacej na južnom Slovensku, je teda z aspektu jej potenciálu pre pritiaženie investícií do priemyselnej výroby, resp. do prevádzok s vysokým počtom zamestnancov (napr. rôzne centrálné

³ Presnejšie, v súvislosti s úrovňou rozvoja jednotlivých slovenských regiónov sa v odbornej literatúre spomína rozdelenie Slovenska na bohatý (severo) západ a chudobný (juho) východ, pričom región Gemer patrí práve do tej chudobnejšej časti.

veľkosklady a pod.) veľmi nízka, keďže ekonomicky najrozvinutejšie regióny krajiny sa nachádzajú najmä na západe (s výnimkou funkčných mestských regiónov Košíc a Prešova).

Hoci má obec z makropolitického hľadiska nevýhodnú polohu v menej rozvinutom regióne Gemera (ide o jeden z najmenej rozvinutých regiónov v rámci celého Slovenska), z mezopolitického hľadiska je už jej lokalizácia o niečo výhodnejšia. Z obce je dobré napojenie na cestu I. triedy č. 16, ktorá je súčasťou prepojenia západného a východného Slovenska tzv. južnou trasou (v budúcnosti bude mať obec veľmi dobré napojenie aj na rýchlostnú cestu R2, ktorá by mala kopírovať priebeh cesty I/16 – v súčasnosti sú však z tejto cesty R2 vybudované len niektoré kratšie úseky). Okrem toho – Gemerskou Hôrkou taktiež prechádzajú dve železničné trate: železničná trať prepájajúca Košice s Bratislavou južnou trasou a železničná trať regionálneho významu smerujúca do Muráňa, ktorá sa v súčasnosti využíva len na nákladnú dopravu; obe tieto trate sa spájajú v susednom Plešivci, kde je aj zastávka diaľkových vlakových spojov.

Najvýraznejšími ekonomickými centrami v regióne sú mestá Rožňava a Rimavská Sobota, menšími sú Tornaľa, Jelšava a Revúca (všetky menované však patria k menej dôležitým ekonomickým centrom SR). Aj keď má obec relatívne dobrú dopravnú dostupnosť k dopravnej infraštruktúre regionálneho významu, jej poloha vo vzťahu k regionálnym ekonomickým centrom a vo vzťahu k dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu (prítomnosť ktorej významne zvyšuje lokalizačný potenciál územia pre rôzne investície) je teda (aspoň v súčasnosti, kým nebude vybudovaná rýchlostná cesta R2) málo priaznivá.

Vzhľadom na vyššie uvedené by asi nebolo namieste domnievať sa, že priamo obec Gemerská Hôrka má nejaký vysoký potenciál pre prilákanie rôznych nových významných investícií (napr. do priemyselnej výroby, logistiky a pod.) s vysokým počtom nových pracovných miest. V blízkosti obce sa však nachádzajú viaceré centrá zamestnanosti (hoci nižšieho rádu), ktoré zabezpečujú pracovné príležitosti pre široké okolie a ktoré majú zároveň potenciál tvorby ďalších nových pracovných miest. Obyvateľstvo obce teda môže svoju zamestnanosť okrem práce priamo v obci (pozri kap. Poľnohospodárstvo a priemyselná výroba) riešiť aj formou dennej dochádzky do zamestnania do okolitých miest.

Poľnohospodárstvo a priemysel

Nakoľko leží obec v prevažne poľnohospodárskej krajine, v katastri obce sa nachádzajú pomerne veľké plochy poľnohospodárskej pôdy. V jej štruktúre výrazne prevláda orná pôda (567,8 ha) nad trvalými trávnyimi porastmi (149,2 ha). V poľnohospodárskej výrobe majú teda vzhľadom k rozsiahlejším plochám ornej pôdy i TTP pomerne priaznivé podmienky tak rastlinná, ako aj živočíšna poľnohospodárska výroba⁴. V katastri obce pritom hospodári viacero subjektov poľnohospodárskej veľkovýroby.

Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2023; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
567,8	0,0	1,0	26,3	1,2	149,2	745,6
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorja		ostatné plochy		Spolu
348,3	5,7	89,3		90,5		533,8
Celková výmera územia						1 279,4

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

⁴ Toto konštatovanie sa však týka len dostupnej plochy na poľnohospodársku výrobu, neberieme tu do úvahy ďalšie dôležité faktory, ako sú napr. klimatické, orografické alebo pôdne pomery, prípadné nájomné vzťahy a pod.

Ako už bolo spomínané vyššie, Gemerská Hôrka má pomerne nízku makropolitickú atraktivitu pre umiestnenie významnejších priemyselných závodov, príp. prevádzok s vysokým počtom zamestnancov. Slabá je aj jej poloha voči výraznejším ekonomickým centram a dopravnej infraštruktúre nadregionálneho významu. Napriek tomu, Gemerskú Hôrku možno považovať predovšetkým za priemyselnú obec (nie agrárnu) – priamo v obci totižto existujú viaceré priemyselné a logistické prevádzky. Dôvodom sú predovšetkým historické faktory – obec Gemerská Hôrka už od konca 19. storočia je strediskom priemyselnej výroby, ktorá tu existuje nepretržite. Spočiatku sa tu budoval drevospracujúci priemysel (vodný mlyn) a papierenský priemysel so súvisiacimi prevádzkami (brúsenie dreva, výroba celulózy, výroba papiera, výroba finálnych produktov z papiera). Obzvlášť výroba celulózy a papiera má v obci mimoriadne dlhú tradíciu, ktorá tu prebiehala od konca 19. storočia pod hlavičkou rôznych firiem, až do polovice 20. storočia, kedy sa závod v Gemerskej Hôrke právne osamostatnil pod názvom – Gemerská celulóza a papiereň, ktorá zanikla v r. 1992.

Po prechode na trhové hospodárstvo vznikol na mieste bývalej celulózy a papierne nový podnik – Mölnlycke Gemerská Hôrka, následne SCA Hygiene Products, ktorý sa zaoberal výrobou hygienických potrieb. Táto výroba v obci funguje aj v súčasnosti, a to pod názvom Essity Slovakia. Daný podnik aktuálne zamestnáva cca 1100 zamestnancov. Okrem neho tu funguje aj logistická firma MG Spedition (úzko prepojená s Essity Slovakia) s cca 60 zamestnancami a podnik Domitri s.r.o., zaoberajúci sa recykláciou plastových odpadov (s taktiež cca 60 zamestnancami). Okrem nich tu existujú viaceré (avšak už menšie) prevádzky – napr. baňa s ťažbou sadrovca, kovospracujúce a dopravné podniky, pálenica a menšie remeselné dielne. Zaujímavosťou teda je, že v obci Gemerská Hôrka je viac pracovných miest, ako má samotná obec obyvateľov.

Obrázok 3: Priemyselná zóna obce

Zdroj: www.gemerskahorka.eu

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Obec Gemerská Hôrka leží na okraji významného turistického regiónu v rámci Slovenska – Slovenského krasu, ktorý je na Slovensku prezentovaný národným parkom (v rámci ktorého sú najnavštevovanejšími časťami najmä Zádielska tiesňava, Ochtinská aragonitová jaskyňa, Gombasecká jaskyňa, jaskyňa Domica, Krásnohorská jaskyňa a ďalšie). Národný park na slovenskej strane plynulo prechádza do Maďarska, pod názvom Aggteleki Nemzeti Park. Poloha obce Gemerská Hôrka vzhľadom k národnému parku je teda výhodná (ako východiskový bod pre turistu, ktorý chce tento národný park a jeho atraktivity navštíviť).

Okrem národného parku sa v relatívnej blízkosti obce nachádzajú na Gemeri aj mnohé kultúrohistorické a umelecko-historické pamiatky. Umelo vytvorené lokalizačné predpoklady CR (spoločenské aj kultúrno-historické) sú teda na dobrej úrovni. Z kultúrno-historických hmotných pamiatok a zariadení sa v blízkom okolí síce nenachádzajú žiadne pamiatky, ktoré by boli zapísané v zozname kultúrneho dedičstva UNESCO, význam a hodnota tých existujúcich je však nepopierateľný. Najnavštevovanejšími pamiatkami v blízkom okolí obce sú napr. kaštieľ v Betliari, hrad v Krásnej Hôrke, technické pamiatky Gemerské spojky (nevyužívané železničné tunely a mosty), príp. iné.

Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná viacero (napr. Letný Gemer Fest a Gemer Jazz Fest v Rožňave, rôzne výstavy v galérii v Rožňave, Gemerská Veľkonočná slávnosť na Vodnom hrade Štítnik, rôzne jarmoky a slávnosti v okolitých mestách a obciach a pod.). Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) v okolitom regióne sú teda na pomerne dobrej úrovni.

Lokalizačné predpoklady rozvoja CR priamo v katastri obce Gemerská Hôrka sú taktiež na dobrej úrovni. V obci sa nachádza obecná ubytovňa, ktorú je ale vhodné rekonštruovať. Okrem nej sa tu nachádza aj súkromné ubytovacie zariadenie s reštauráciou. Dobrá je aj ponuka možností trávenia voľného času. V obci sa nachádza Dom tradícií, je tu vybudovaný aj náučný chodník. Okrem toho obcou vedie aj množstvo dobre značených cyklistických tratí. V nadväznosti na všetky vyššie uvedené skutočnosti možno skonštatovať, že cestovný ruch v obci Gemerská Hôrka môže byť v blízkej budúcnosti odvetvím, ktoré bude pre jej obyvateľov zabezpečovať príjmy.

Finančné hospodárenie

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,

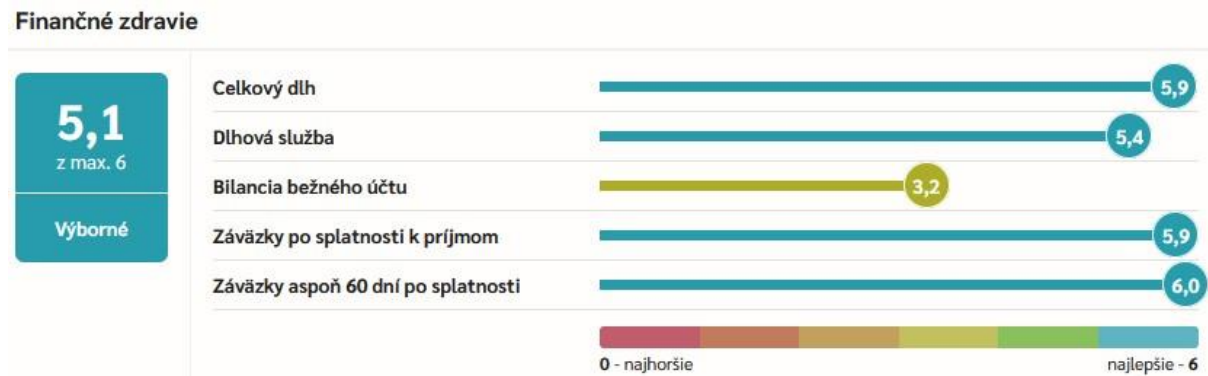
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Ako ukazuje nasledujúci obrázok, obec Gemerská Hôrka má vynikajúce finančné zdravie. Ide o hodnotenie spoločnosti INEKO, ktorá na základe rôznych kritérií vypočítava finančné zdravie jednotlivých slovenských samospráv. Obec Gemerská Hôrka získala 5,1 bodu zo 6 možných. Finančné zdravie samosprávy je za obdobie kalendárneho roku 2022 (novšie dáta zatiaľ k dispozícii nie sú).

Obrázok 4: Finančné zdravie obce Gemerská Hôrka

Zdroj: www.hospodarenieobci.sk

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, a to jeho juhozápadnou časťou (oblasť Bratislavy). Obec Gemerská Hôrka je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre obec Gemerská Hôrka predstavujú mestá Tornaľa (4. skupina), Jelšava (5. skupina), Rožňava (2b. skupina) a Rimavská Sobota (2b. skupina) centier osídlenia.

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyvázenej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železniciu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia Slovenska najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice dvomi smermi – severoslovenským dopravným koridorom (cez Žilinu, Poprad a Prešov) a juhoslovenským dopravným koridorom (cez Nitru, Zvolen, Lučenec a Rožňavu). Obec Gemerská Hôrka leží priamo na južnej časti tejto najvýznamnejšej osi a z tohto dôvodu možno do určitej miery očakávať priaznivý rozvojový impulz pre obec z vonkajšieho prostredia prostredníctvom súkromných investorov (ktorí sa nemusia usadiť priamo v obci, stačí v jej blízkosti – tak, aby vytvorili nové pracovné príležitosti v rámci rádia dennej dochádzky do zamestnania z obce Gemerská Hôrka).

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre oblasť okresu Rožňava by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa realizujú čo najbližšie k tomuto regiónu (keď už nie priamo v ňom). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä

do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti Rožňavy smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Ďalším rozvojovým impulzom, ktorý by mohol prísť z vonkajšieho prostredia, je (najmä finančná) pomoc vlády pre najmenej rozvinuté okresy, poskytovaná v súlade so zákonom č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov (NRO). Jedným z týchto NRO je aj okres Rožňava. Podpora v rámci NRO má smerovať najmä na tvorbu nových pracovných miest. Hoci finančný balík, dostupný pre okres v rámci tejto podpory, nie je nejaký obrovský a teda neznamená nejaké výrazné investície, v prípade jeho vhodného využitia môže čiastočne prispieť k rozvoju okresu ako takého (a v rámci neho aj k rozvoju obce Gemerská Hôrka).

Štrukturálne fondy v programovom období 2021-2027

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú na Slovensku z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplnkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 čerpal Slovensko európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V roku 2023 sa toto programové obdobie (z hľadiska financovania a ukončenia projektov) končí, pričom aktuálne sa už nachádzame v programovom období 2021-2027.

Schválená je už Partnerská dohoda medzi Slovenskom a EÚ na nastávajúce programové obdobie 2021-2027 a taktiež Operačný program Slovensko (SR už teda v novom období bude mať len jeden operačný program, čo je oproti minulému obdobiu 2014-2020 významná zmena). Riadiaci orgán OP Slovensko (ktorým je MIRRI SK) a sprostredkovateľské orgány tak môžu pripravovať výzvy na podávanie projektov.

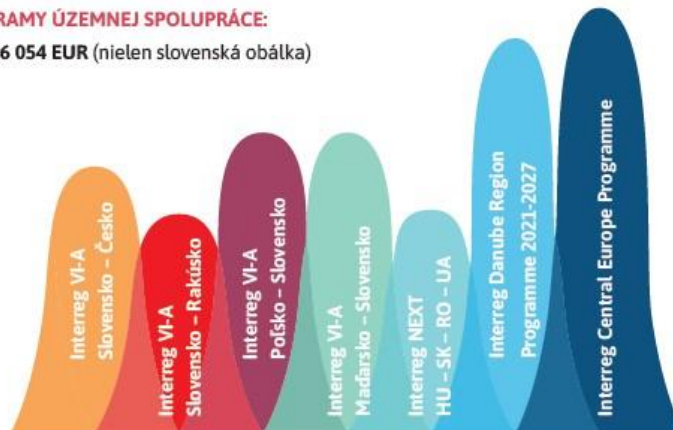
Ďalším významným zdrojom financovania rozvojových projektov v najbližších rokoch je pre Slovensko Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky (tzv. Plán obnovy). Čiastočne z tohto Plánu obnovy môžu čerpať aj samosprávy. Plán obnovy sa však už nezaraďuje medzi EŠIF, ide o samostatný zdroj financovania, ktorý vznikol na podnet EÚ ako reakcia na krízu, spôsobenú pandémiou COVID-19. Plán obnovy reaguje najmä na jej ekonomické dopady, v podmienkach Slovenskej republiky však aj na dlhodobé systémové nedostatky v slovenskej spoločnosti (SR je povinná uskutočňovať aj niektoré reformy).

Obrázok 5: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027

▶▶ PROGRAM SLOVENSKO	12 593 734 933 EUR
▶▶ PROGRAM RYBNÉ HOSPODÁRSTVO SLOVENSKEJ REPUBLIKY	15 225 428 EUR
▶▶ PROGRAMY PRE OBLASŤ VNÚTORNÝCH ZÁLEŽITOSTÍ	103 625 941,98 EUR

PROGRAMY ÚZEMNEJ SPOLUPRÁČE:
904 756 054 EUR (nielen slovenská obálka)

▶▶ Interreg VI-A Slovensko - Česko	85 323 597 EUR
▶▶ Interreg VI-A Slovensko - Rakúsko	55 500 000 EUR
▶▶ Interreg VI-A Poľsko - Slovensko	129 839 952 EUR
▶▶ Interreg VI-A Maďarsko - Slovensko	129 000 000 EUR
▶▶ Interreg NEXT HU - SK - RO - UA	66 092 505 EUR
▶▶ Interreg Danube Region Programme 2021-2027	215 000 000 EUR
▶▶ Interreg Central Europe Programme	224 000 000 EUR

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Obrázok 6: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027

Zdroj: Tvoríme lepšie Slovensko (brožúra MIRRI SK)

Zmena klímy

Veľmi dôležitý faktor, ktorý bude čoraz viac ovplyvňovať rozvoj obce Gemerská Hôrka a ktorý je potrebné nutne riešiť, je zmena klímy (samozrejme, tento faktor nevlplyva len na obec, ale pôsobí celosvetovo; v konečnom dôsledku však pôsobí aj lokálne – najčastejšie v podobe extrémnejších prejavov počasia ako sú horúčavy, povodne, suchá a pod.).

Zmena klímy ako fenomén 21. storočia sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky. Svetové ekonomické fórum vo svojej Správe o globálnych rizikách (2018), v ktorej pravidelne vyhodnocuje 50 najväčších globálnych rizík z hľadiska ich účinku, pravdepodobnosti a vzájomných interakcií, zaradilo extrémne prejavy počasia, krízu z nedostatku vody, prírodné katastrofy a zlyhanie zmierňovania zmeny klímy a adaptácie medzi 5 najväčších rizík súčasnosti (MŽP, 2018).

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar);
- priestorovo rozdielny trend ročných úhrnov atmosférických zrážok v priemere asi o 0,5 % (na juhu Slovenska bol pokles miestami aj viac ako 10 %, na severe a severovýchode ojedinele úhrn zrážok vzrástol do 3 %);
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej);
- pokles všetkých charakteristík snehovej pokrývky do výšky 1000 m n. m takmer na celom území Slovenska (vo väčšej nadmorskej výške bol zaznamenaný jej nárast);
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje;
- zmeny v premenlivosti klímy (najmä zrážkových úhrnov) – príkladom sú v krátkom časovom intervale striedajúce sa extrémne vlhké a suché roky: extrémne suchý rok 2003 a čiastočne aj 2007, extrémne vlhké roky 2010 a 2016 a mimoriadne suchý rok 2011 a čiastočne aj 2012. Za ostatných 15 rokov došlo k významnejšiemu rastu výskytu extrémnych denných a niekoľkodenných úhrnov zrážok, čo malo za následok zvýšenie rizika lokálnych povodní v rôznych oblastiach SR. Na druhej strane v období rokov 1989 – 2017 sa oveľa častejšie ako predtým vyskytovalo lokálne alebo celoplošné sucho, ktoré bolo zapríčinené predovšetkým dlhými periódami relatívne teplého počasia s malými úhrnmi zrážok v niektorej časti vegetačného obdobia. Zvlášť výrazné bolo sucho v rokoch 1990 – 1994, 2000, 2002, 2003 a 2007, v niektorých regiónoch na západe Slovenska aj v rokoch 2015 a 2017.

Riešením, ktoré by malo v konečnom dôsledku zabrániť, alebo aspoň minimalizovať riziká a negatívne dôsledky zmeny klímy, je kombinácia zmierňovacích opatrení zameraných na znižovanie emisií skleníkových plynov (mitigácia) s opatreniami, ktoré znížia zraniteľnosť a umožnia adaptáciu človeka a ekosystémov s nižšími ekonomickými, environmentálnymi a sociálnymi nákladmi. Cieľom adaptácie je zmierniť nepriaznivé dôsledky zmeny klímy, znížiť zraniteľnosť a zvýšiť adaptívnu schopnosť prírodných a človekom vytvorených systémov voči aktuálnym, alebo očakávaným negatívnym dôsledkom zmeny klímy, a posilniť odolnosť celej spoločnosti zvyšovaním verejného povedomia v oblasti zmeny klímy a budovaním znalostnej základne pre účinnejšiu adaptáciu (MŽP, 2018).

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 4 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva , emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Vojna na Ukrajine	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce.

SWOT analýza

Formulár 5 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • atraktívne a relatívne zachovalé prírodné prostredie • viacero chránených území v katastri obce • žiadne problémy s povodňami na území obce • aktivita samosprávy z hľadiska zvyšovania dostupnosti nájomného bývania priamo v obci • dobre značená sieť cyklistických chodníkov v katastri obce • vybudovaná základná technická infraštruktúra (vodovod, kanalizácia, ČOV) • školy a školské zariadenia pre predprimárne a nižšie primárne vzdelávanie dostupné priamo v obci • viaceré športoviská na realizáciu rôznych športov • prítomnosť viacerých firiem s vysokým počtom pracovných miest priamo v obci • dlhá história priemyselnej výroby v obci • výborné finančné hospodárenie obce • dobré predpoklady rozvoja cestovného ruchu 	<ul style="list-style-type: none"> • nízka úroveň vytriedenia komunálnych odpadov • existencia environmentálnej záťaže • problémy s tvorbou čiernych skládok • negatívny trend klesania počtu obyvateľov • negatívny vývoj prirodzeného aj migračného pohybu obyvateľstva • rýchle starnutie obyvateľstva • vysoká miera nezamestnanosti • veľmi nepriaznivá štruktúra UoZ podľa vzdelania, doby evidencie a klasifikácie zamestnaní • slabá kvalita domového a bytového fondu (v obci ako celku) • neuspokojený dopyt po nájomnom bývaní • nedobudované niektoré úseky chodníkov • slabšia kvalita niektorých miestnych komunikácií a chodníkov • množstvo obydľí, ktoré nie sú pripojené na verejnú kanalizáciu • problémy s prevádzkou ČOV (zápach) • nevýhodná poloha obce vzhľadom na nadradenú dopravnú infraštruktúru (diaľnica, železnica) • slabá makropolitická atraktivita územia • nezrealizovaný projekt pozemkových úprav
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • príprava lokalít pre rozvoj HBV • zvýšenie úrovne vytriedenia odpadov • výstavba bytových domov • podpora miestnych podnikateľských subjektov • realizácia projektu pozemkových úprav • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov, ako aj iných zdrojov na realizáciu rozvojových aktivít • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) 	<ul style="list-style-type: none"> • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- využitie existencie firiem s vysokým počtom pracovných miest na svojom území na rozvoj domovej a bytovej výstavby a ďalšie zvyšovanie počtu obyvateľov
- využitie dobrej geografickej polohy obce z hľadiska potenciálu pre rozvoj CR na báze atraktívneho prírodného prostredia a množstva kultúrno-historických pamiatok v okolí
- podpora marginalizovaných rómskych komunít
- podpora cezhraničných kontaktov a ochota participovať na cezhraničnej spolupráci
- podpora rozvoja hromadnej bytovej výstavby
- racionálne hospodárenie samosprávy
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov, aktivita obce pri realizácii rozvojových projektov
- rozvoj poľnohospodárskej výroby

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, najčastejšie z dôvodu slabej ponuky pracovných miest (v porovnaní s mestami)
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- veľká rozdrobenosť pozemkov a komplikovaná štruktúra vlastníckych vzťahov v katastrálnom území obce – výrazne limitujúci faktor potenciálnych rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre technickú infraštruktúru, budovanie chodníkov a pod.).

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj rôzne „nadradené“ stratégie, ktoré boli prijaté či už na nadnárodnej úrovni, na úrovni štátu alebo VÚC.

Na medzinárodnej úrovni je Slovenská republika viazaná najmä **Agendou 2030**. Ide o súhrn globálnych záväzkov, ktorými medzinárodné spoločenstvo reaguje na najzávažnejšie výzvy súčasnosti. Zmena klímy, chudoba, zvyšujúce sa ekonomické a sociálne nerovnosti alebo neudržateľnosť prevládajúcich vzorcov výroby a spotreby sú komplexné a navzájom previazané problémy. Izolované zásahy a opatrenia preto strácajú účinnosť pri ich riešení. Agenda 2030 bola prijatá členskými štátmi Organizácie Spojených národov v roku 2015 a vyzýva štáty k spoločnému koordinovanému postupu pri riešení globálnych výziev. Táto Agenda 2030 bola prijatá najmä za účelom zabezpečenia udržateľného rozvoja vo svete. Obsahuje spolu 17 cieľov, ktorých plnenie je v záujme udržateľného rozvoja potrebné naplňať.

Implementácia Agendy 2030 je na Slovensku inštitucionálne rozdelená medzi Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR a Ministerstvo zahraničných vecí SR. V konzultácii s odbornou verejnosťou bola Agenda 2030 na Slovensku premietnutá do užšieho súboru šiestich prioritných oblastí, ktoré zohľadňujú špecifiká Slovenska a ktoré budú základom ďalšej strategickej a koncepcnej práce. Sú nimi:

- *Vzdelanie pre dôstojný život,*
- *Smerovanie k znalostnej a environmentálnej udržateľnej ekonomike pri demografických zmenách a meniacom sa globálnom prostredí,*
- *Znižovanie chudoby a sociálna inklúzia,*
- *Udržateľné sídla, regióny a krajina v kontexte zmeny klímy,*
- *Právny štát, demokracia a bezpečnosť,*
- *Dobré zdravie.*

Vyššie uvedené prioritné oblasti sa premietajú aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov Slovenska.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a hlavný cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Gemerská Hôrka:

Obec Gemerská Hôrka je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickkej vízie bude potrebné naplniť hlavný cieľ rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030. **Hlavným cieľom** rozvoja obce je

„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickkej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s **Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030**, ktorá plní úlohu Národnej stratégie regionálneho rozvoja Slovenskej republiky v zmysle zákona o podpore regionálneho rozvoja. Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 definuje (okrem iného) priority, ciele a nástroje podpory regionálneho rozvoja podľa typov regiónov, miest a obcí. Je v súlade s politikou súdržnosti Európskej únie v období 2021-2027, v rámci ktorej **Európska komisia zadefinovala 5 hlavných politických cieľov politiky súdržnosti:**

1. *Inteligentnejšia Európa* – inovatívna a inteligentná transformácia hospodárstva
2. *Ekologickejšia, nízkouhlíková Európa*
3. *Prepojenejšia Európa* – mobilita a regionálna pripojiteľnosť IKT
4. *Sociálnejšia Európa* – vykonávanie Európskeho piliera sociálnych práv
5. *Európa bližšie k občanom* – udržateľný a integrovaný rozvoj mestských, vidieckych a pobrežných oblastí prostredníctvom miestnych iniciatív.

V novom programovom období (2021-2027) nastávajú v oblasti strategického plánovania a riadenia a implementácie eurofondov viaceré zásadné zmeny. Doposiaľ sa programy rozvoja obcí vypracúvali na úrovni VÚC a na úrovni obcí a miest (pričom obce mali možnosť vypracovať si spoločný program rozvoja obcí). Po novom sa do strategického plánovania pridáva ďalší „medzistupeň“. Tento nový medzistupeň predstavujú tzv. **Strategicko-plánovacie regióny (SPR)**, ktorých hranice zadefinuje príslušný VÚC a schváli ustanovená Rada partnerstva kraja. Pre každý SPR sa následne vypracúva špecifická stratégia, spracovaná vo forme **integrovanej územnej stratégie (IUS)** a obsahujúca špecifické ciele a operácie, vzťahujúce sa len na to-ktoré SPR. Cieľom je zabezpečiť adresnejšie operácie a podporu regiónom na medzistupni medzi regionálnou samosprávou (VÚC) a miestnou samosprávou (obce).

Tretí stupeň strategického plánovania budú stále tvoriť obce a mestá – tým je, samozrejme, ponechaná možnosť vypracovať si svoje vlastné PHSR (ak nevyužijú možnosť vypracovať si svoj PHSR ako súčasť spoločného programu rozvoja obcí). **Obec Gemerská Hôrka** leží v Košickom samosprávnom kraji a v programovom období 2021-2027 je **súčasťou** strategicko-plánovacieho regiónu **SPR Gemer**.

Obrázok 7: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) na území Košického kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027

Zdroj: Vstupná správa pre spracovanie PHRSR Košického kraja

Zmena nastáva v rámci územného rozvoja. **Každý samosprávny kraj** na Slovensku a každé **územie udržateľného mestského rozvoja (UMR)**⁵, zadefinované Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie, si v rámci svojho PHRSR (resp. integrovanej územnej stratégie)⁶ definuje tzv. **Integrované investičné balíčky (resp. integrované projektové balíčky)**. Tie pozostávajú z kľúčových projektov (ktorých realizácia je pre implementáciu daného projektového balíka kľúčová, nosná; bez nej by realizácia celého integrovaného balíka nemala zmysel a investície by neprinesli synergický efekt) a komplementárnych projektových balíkov (ktoré obsahujú indikatívne tematické projektové balíčky). Celý integrovaný projektový balík môže byť financovaný z rôznych zdrojov (napr. EŠIF, Plán obnovy, Fond pre spravodlivú transformáciu, tzv. Nórske fondy, úverové zdroje, vlastné zdroje, dotácie štátu a pod.). Tá časť integrovaného investičného balíka, ktorá bude financovaná len z EŠIF, sa nazýva **Integrovaná územná investícia (IUI, angl. skratka ITI)**.

Integrovaný územný rozvoj v rámci územného programu by už teda nemal byť realizovaný výlučne formou dopytovo-orientovaných projektov (ako tomu bolo doposiaľ). Časť IUI bude schvaľovaná Radou partnerstva daného VÚC (bez potreby vyhlasovania dopytovo-orientovaných výziev; výhodou tohto spôsobu schvaľovania bude, že najprv Rada partnerstva VÚC schváli konkrétny projektový zámer na realizáciu, takže žiadateľ bude mať istotu, že jeho projektový zámer určite získa financie na realizáciu; potom dostane úspešný žiadateľ čas na dopracovanie a dodanie všetkej potrebnej dokumentácie, ako napr. samotná projektová dokumentácia, územné rozhodnutie, stavebné povolenie a pod.; tento prístup môže teda potenciálne ušetriť žiadateľom množstvo financií, úsilia a času – keďže tí nebudú povinní mať pripravenú celú dokumentáciu už v čase podania žiadosti o NFP, ale až po jej schválení) a časť IUI sa bude stále implementovať formou dopytovo-orientovaných výziev, vyhlasovaných štátnymi orgánmi (rovnakým spôsobom ako tomu bolo doteraz).

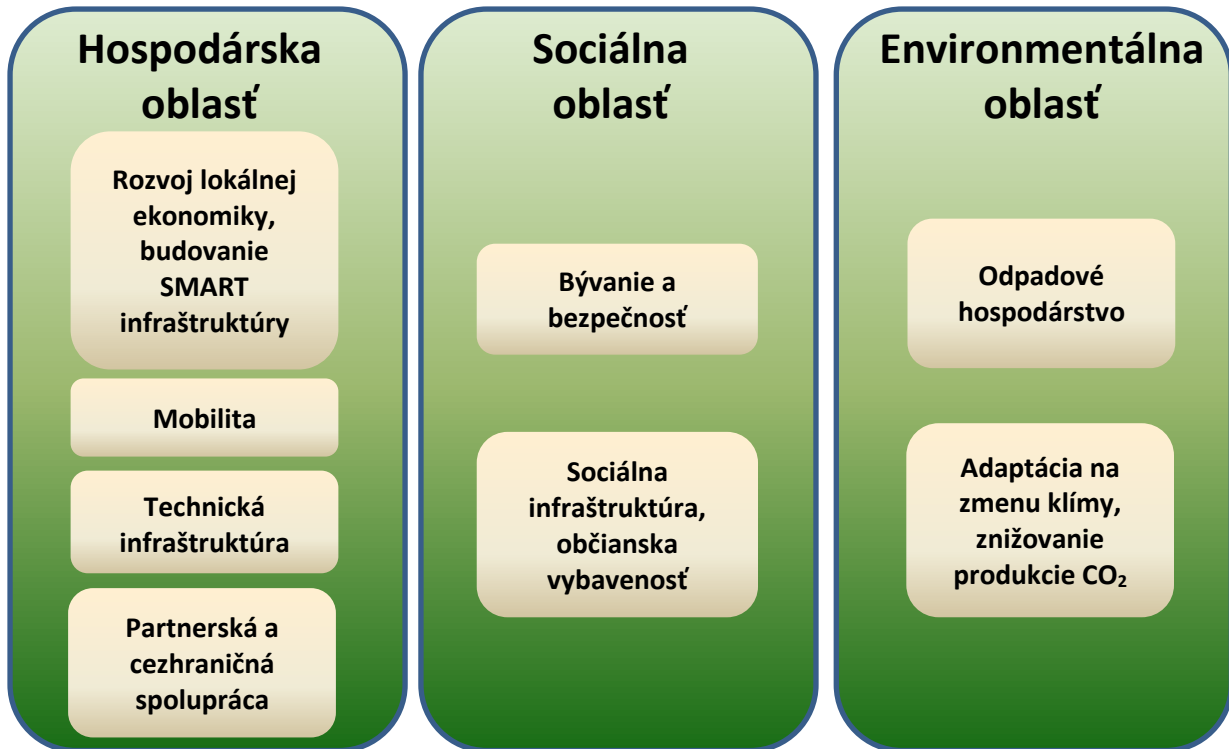
---

⁵ nazývané aj „mestská funkčná oblasť“

⁶ v prípade VÚC ide o PHRSR (pričom IUS môže byť integrálnou súčasťou PHRSR kraja alebo samostatnou stratégiou). V prípade území UMR podľa toho, či sa daný UMR rozhodol vypracovať si integrovanú územnú stratégiu vo forme spoločného programu rozvoja obcí na základe § 8a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja alebo ako samostatnú stratégiu

Pre naplnenie strategickej vízie (pozri predchádzajúcu kapitolu) si teda obec Gemerská Hôrka stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo 4 priorít: rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry (podpora malého a stredného podnikania, podpora miestnej hospodárskej základne, zavádzanie inovácií, rozvoj poľnohospodárstva, rozvoj digitalizácie, realizácia SMART riešení, skvalitňovanie verejných služieb, obstaranie legislatívnych podkladov na lokálnej úrovni), mobilita (rekonštrukcia starých a výstavba nových miestnych komunikácií a chodníkov), technická infraštruktúra (obnova technickej vybavenosti obce – vodovod, kanalizácia, ČOV) a partnerská spolupráca (spolupráca s partnerskými obcami).
- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca z 2 rozvojových priorít: bývanie a bezpečnosť (podpora bývania v obci, výstavba nájomných bytov, prevencia kriminality), sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť (skvalitnenie občianskej vybavenosti, čiastočná rekonštrukcia budov vo vlastníctve obce, podpora sociálnych služieb a komunitného rozvoja, skvalitňovanie školskej infraštruktúry, rekonštrukcia a výstavba športových a oddychových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z 2 rozvojových priorít: odpadové hospodárstvo (podpora triedeného zberu, zvyšovanie úrovne vytriedenia komunálnych odpadov) a adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂ (realizácia zelených a modrých investícií, zvyšovanie biodiverzity, využívanie obnoviteľných zdrojov energie, zvyšovanie energetickej efektívnosti budov).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení a projektových zámerov, bude obec naplňať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
<i>„Obec Gemerská Hôrka je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Hlavný cieľ			
<i>„zvýšiť kvalitu života obyvateľov obce aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Strategický cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> • Rozvoj lokálnej ekonomiky, budovanie SMART infraštruktúry • Mobilita • Technická infraštruktúra • Partnerská a cezhraničná spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> • Bývanie a bezpečnosť • Sociálna infraštruktúra, občianska vybavenosť 	<ul style="list-style-type: none"> • Odpadové hospodárstvo • Adaptácia na zmenu klímy, znižovanie produkcie CO₂
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb 1.3 Budovanie turistickej infraštruktúry 1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov 2.2 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti 2.3 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít 2.4 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity 3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE

Zdroj: vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projektové zámery na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a projektových zámerov. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projektové zámery, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia a projektové zámery podľa prioritných oblastí

V strategickú časť zadanú definované priority v rámci troch prioritných oblastí (hospodárskej, sociálnej, environmentálnej) obsahujú viaceré opatrenia, pričom každé opatrenie pozostáva z jedného alebo viacerých konkrétnych projektových zámerov. Tie sú plne v súlade s 5 hlavnými politickými cieľmi politiky súdržnosti Európskej únie na programové obdobie 2021-2027. Realizácia projektových zámerov v rámci zadaných opatrení podporí **inteligentnú transformáciu hospodárstva**, napomôže **prechodu na ekologickejšiu nízkouhlíkovú Európu**, posilní **mobilitu a digitalizáciu**, prispeje k budovaniu **sociálnejšej Európy** a posilní **miestny rozvoj** (samozrejme, myslí sa tu realizácia projektových zámerov na území obce – pričom tieto projektové zámery svojím malým dielom napomôžu realizácii systémových zmien v celoslovenskom a európskom meradle).

Všetky projektové zámery, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Niektoré projektové zámery sú pritom „zložitejšie“ – budú si vyžadovať napr. spracovanie projektovej dokumentácie, inžinierske činnosti, zapojenie väčšieho počtu osôb do manažmentu takéhoto projektu a pod. Zároveň sú tu však uvedené aj také projektové zámery, ktoré predstavujú spravidla jednoduchšie „činnosti“ (nie je potrebné realizovať ich ako projekt; spravidla ide „jednoduchšie“, menej náročné činnosti). Všetky takéto zámery – či už „jednoduchšie“ alebo „zložitejšie“ – budeme v tejto aj ďalších kapitolách označovať pod rovnakým názvom „**projektový zámer**“.

Všetky projektové zámery, ktoré sú v tomto PHSR zadané, môžu byť realizované v rámci **integrovanej investičnej balíkov**, zadaných či už v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (**PHRSR VÚC Košice**) alebo v integrovanej územnej stratégii SPR Gemer (**IUS SPR Gemer**); môžu byť taktiež zahrnuté medzi **integrované územné investície** (financované z EŠIF).

Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projektový zámer
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj existujúcich podnikateľských aktivít - prenájom obecných pozemkov a budov - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárskych subjektov

	<p>Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov - zavádzanie nových produktov, zlepšených procesov, využívanie nových materiálov, zlepšovanie výrobných metód</p>
<p>1.2 Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb</p>	<p>Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby - realizácia podporných aktivít pri zavádzaní digitálnych riešení do spoločnosti (napr. v doprave, cestovnom ruchu, odpadovom hospodárstve, vo výrobných procesoch, pri poskytovaní elektronických služieb občanom a pod.)</p> <p>Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce - realizácia vzdelávacích aktivít pre zamestnancov pracujúcich v podnikoch a verejnej správe a pre miestnych obyvateľov</p> <p>Proj. zámer 1.2.3: Obstaranie územného plánu obce - spolupráca obce so spracovateľom na vypracovaní územno-plánovacej dokumentácie</p> <p>Proj. zámer 1.2.4: Určenie názvov ulíc a iných verejných priestranstiev v obci a ich označenie tabuľami - vydanie všeobecne záväzného nariadenia, ktoré bude určovať názvy ulíc a verejných priestranstiev - osadenie tabuliek so súpisnými a orientačnými číslami a tabuliek s označením ulíc a verejných priestranstiev</p> <p>Proj. zámer 1.2.5: Majetkovo-právne vysporiadanie pozemkov pod verejnoprospešnými stavbami (cesty, chodníky, futbalový areál) - usporiadanie majetkovo-právnych pomerov na pozemkoch pod verejnoprospešnými stavbami ako sú cesty, chodníky alebo futbalový areál, odkúpenie týchto pozemkov do vlastníctva obce</p>

<p>1.3 Budovanie turistickej infraštruktúry</p>	<p>Proj. zámer 1.3.1: Rekonštrukcia kúpaliska Veronika - obnova poškodených častí bazénu stojaceho vedľa budovy KD - obnovenie prevádzky bazéna pre širokú verejnosť</p> <p>Proj. zámer 1.3.2: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry - vybudovanie samostatných, od komunikácií stavebne oddelených cyklistických chodníkov - osadenie altánkov, lavičiek, informačných tabúl, nabíjačiek na elektrické bicykle a pod.</p>
<p>1.4 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry</p>	<p>Proj. zámer 1.4.1: Rekonštrukcia ulice Mlynského potoka - obnova poškodeného povrchu miestnej komunikácie na ulici Mlynského potoka</p> <p>Proj. zámer 1.4.2: Rekonštrukcia Studničnej ulice - obnova poškodeného povrchu miestnej komunikácie Studničná ulica</p> <p>Proj. zámer 1.4.3: Rekonštrukcia asfaltového povrchu cesty pri železničnej trati (využitie cesty aj na rekreačno-športové účely) - obnova poškodeného povrchu miestnej komunikácie pri železničnej trati</p> <p>Proj. zámer 1.4.4: Modernizácia ostatných miestnych komunikácií v obci - obnova poškodeného povrchu ostatných miestnych komunikácií v obci</p> <p>Proj. zámer 1.4.5: Výstavba chodníka medzi Pálenicou Febora a autobusovou zastávkou pri Malej studničke - vybudovanie nového chodníka pre peších na miestach kde to lokálne územno-technické pomery dovoľujú, ktorý prepojí Pálenicu Febora s autobusovou zastávkou pri Malej Studničke - vykonanie potrebných terénnych úprav</p> <p>Proj. zámer 1.4.6: Výstavba chodníka popri ceste vedúcej do Perpáca - vybudovanie nového chodníka pre peších na miestach kde to lokálne územno-technické pomery dovoľujú, ktorý povedie popri ceste do Perpáca - vykonanie potrebných terénnych úprav</p>

	<p>Proj. zámer 1.4.7: Rekonštrukcia chodníka medzi Parkom padlých hrdinov a obchodným domom Jednota</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova poškodeného povrchu chodníka medzi Parkom padlých hrdinov a obchodným domom Jednota - vykonanie potrebných terénnych úprav <p>Proj. zámer 1.4.8: Modernizácia ostatných chodníkov v obci, vrátane budovania nových</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova poškodeného povrchu ostatných chodníkov v obci - budovanie nových chodníkov na miestach kde to lokálne územno-technické pomery dovoľujú - vykonanie potrebných terénnych úprav <p>Proj. zámer 1.4.9: Zriadenie ďalšej autobusovej zastávky na ceste III/3003, vybudovanie prístreškov na všetkých autobusových zastávkach v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie novej autobusovej zastávky na ceste III/3003 - osadenie prístreškov na všetkých autobusových zastávkach s cieľom zvýšenia komfortu cestujúcich
<p>1.5 Zlepšenie technickej vybavenosti obce</p>	<p>Proj. zámer 1.5.1: Modernizácia verejného vodovodu</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova poškodených častí verejného vodovodného potrubia v obci <p>Proj. zámer 1.5.2: Údržba a pravidelné čistenie verejnej kanalizácie</p> <ul style="list-style-type: none"> - obnova poškodených častí potrubia verejnej kanalizácie - zavedenie pravidelného čistenia kanalizačného potrubia a šácht <p>Proj. zámer 1.5.3: Výstavba novej ČOV v južnej časti obce, súvisiaca úprava kanalizačnej siete</p> <ul style="list-style-type: none"> - zrušenie existujúcej ČOV a vybudovanie novej obecnej ČOV - napojenie existujúcej kanalizačnej siete na novú ČOV a prebudovanie prečerpávajúcich staníc - zavedenie SMART prvkov do ovládania ČOV <p>Proj. zámer 1.5.4: Rekonštrukcia verejného osvetlenia</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmena jednotlivých bodov verejného osvetlenia za energeticky úsporné LED osvetlenie - zapojenie SMART prvkov do manažmentu verejného osvetlenia

	<p>Proj. zámer 1.5.5: Preložka vzdušného vedenia inžinierskych sietí do zeme (telekomunikačné a elektrické rozvody) - nahradenie vzdušného vedenia elektriny, internetu, rozhlasu a telekomunikácie, vedením v zemi</p>
1.6 Spolupráca s partnerskými obcami	<p>Proj. zámer 1.6.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami/mestami</p>
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
2.1 Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov	<p>Proj. zámer 2.1.1: Výstavba sociálnych bytov nižšieho štandardu (5 b.j.) - vybudovanie piatich nových bytových jednotiek nižšieho štandardu pre obyvateľov obce</p> <p>Proj. zámer 2.1.2: Výstavba ďalších sociálnych bytov nižšieho štandardu (5 b.j.) - vybudovanie ďalších piatich nových bytových jednotiek nižšieho štandardu pre obyvateľov obce</p> <p>Proj. zámer 2.1.3: Výstavba nájomných bytov bežného štandardu (16 b.j.) - vybudovanie 16 nových nájomných bytových jednotiek bežného štandardu pre obyvateľov obce</p> <p>Proj. zámer 2.1.4: Výstavba ďalších nájomných bytov bežného štandardu (20 b.j.) - vybudovanie ďalších 20 nových nájomných bytových jednotiek bežného štandardu pre obyvateľov obce</p> <p>Proj. zámer 2.1.5: Rozšírenie kamerového systému - osadenie ďalších bezpečnostných kamier za účelom prevencie kriminality a protispoločenského správania v obci, príp. aj monitorovania bezpečnosti cestnej premávky</p>
2.2 Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti	<p>Proj. zámer 2.2.1: Vybudovanie centra obce a multifunkčnej verejnej budovy - výstavba novej, veľkej budovy, do ktorej sa presťahuje OcÚ, pošta, zdravotné stredisko, technické služby, sklady a komerčné služby (napr. kaderníctvo) - úprava centrálnej obecnej zóny - vybudovanie parkoviska - osadenie lavičiek a mobiliára - výsadba a údržba zelene</p>

	<p>Proj. zámer 2.2.2: Rozšírenie kapacity materskej školy - prístavba budovy k existujúcej budove MŠ - rozšírenie prevádzky MŠ o jednu triedu</p>
<p>2.3 Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít</p>	<p>Proj. zámer 2.3.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP - spolupráca obce s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny pri realizácii projektov na úseku aktívnych opatrení trhu práce</p> <p>Proj. zámer 2.3.2: Zriadenie komunitného centra - prevádzkovanie novej sociálnej služby na území obce, vrátane financovania personálnych kapacít a priestorov</p> <p>Proj. zámer 2.3.3: Zriadenie denného stacionára - prevádzkovanie novej sociálnej služby na území obce, vrátane financovania personálnych kapacít a priestorov</p> <p>Proj. zámer 2.3.4: Realizácia celého spektra rôznych podporných služieb za účelom lepšej integrácie príslušníkov MRK do majoritnej spoločnosti a zlepšenia vzájomného spolunažívania - podpora zo strany obce pre rozvojové tímy - zapojenie obce do projektov MOaPS (miestne občianske a preventívne služby) - podpora vzdelávacích, osvetových aktivít, spoločných aktivít majority a MRK a pod. - podpora rôznych neziskových organizácií a iných subjektov, pracujúcich s MRK</p>
<p>2.4 Podpora spoločenského, kultúrneho a športového života</p>	<p>Proj. zámer 2.4.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí - podpora miestnych kultúrnych a športových telies</p> <p>Proj. zámer 2.4.2: Obnova činnosti futbalového klubu - oživenie činnosti obecného futbalového klubu FK Gemerská Hôrka na súťažnej úrovni</p>

Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projektový zámer
<p>3.1 Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov</p>	<p>Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve, realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít</p> <ul style="list-style-type: none"> - zvýšenie efektivity triedeného zberu odpadov - rozšírenie možností zberu tzv. zeleného biologicky rozložiteľného a kuchynského odpadu z domácností - rozširovanie ponuky triedeného zberu o ďalšie druhy odpadov - implementácia rôznych SMART prvkov za účelom kvalitatívneho zlepšenia nakladania s odpadmi - realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít o triedenom zbere odpadu a jeho výhodách <p>Proj. zámer 3.1.2: Výstavba zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba zberného dvora za účelom skvalitnenia nakladania s odpadmi v obci a zlepšovania možností na triedenie jednotlivých druhov odpadov - obstaranie príslušnej komunálnej techniky na prevádzku zberného dvora (traktor, nakladače, kontajnery a pod.) <p>Proj. zámer 3.1.3: Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení</p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba malej kompostárne (so spracovateľskou kapacitou do 100 ton ročne) s plánovaným zhodnocovaním biologicky rozložiteľného komunálneho odpadu (vrátane kuchynského odpadu) pochádzajúceho z Gemerskej Hôrky (tzv. obecné kompostovisko) - obstaranie potrebných zariadení na prevádzkovanie malej kompostárne (napr. traktor, kontajnery, hygienizačná stanica, stroje a príslušenstvo pre nakladanie s BRKO a pod.)
<p>3.2 Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity</p>	<p>Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov</p> <ul style="list-style-type: none"> - výkon starostlivosti o verejnú zeleň - výsadba novej zelene (stromy, kríky, tráva, kvety a pod.) za účelom rozširovania zelených plôch v intraviláne obce

	<p>Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí</p> <ul style="list-style-type: none"> - v spolupráci rôznymi subjektmi realizácia rôznych ďalších adaptačných opatrení, ako napr. dažďová záhrada, hmyzí hotel, včelia záhrada, vodná fontána, zelené parkovisko a pod.
<p>3.3 Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE</p>	<p>Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov</p> <ul style="list-style-type: none"> - osadenie príslušnej techniky na výrobu elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie <p>Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách</p> <ul style="list-style-type: none"> - realizácia ďalších podporných krokov na využívanie OZE a AZE (napr. zatepľovanie budov, výmena kotlov a pod.) <p>Proj. zámer 3.3.3: Komplexná obnova budovy pri kúpalisku (tzv. Maďar barak), vrátane zvýšenia jej energetickej efektívnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmena poškodenej strešnej krytiny - zateplenie budovy, úprava fasády - výmena otvorových výplní - rekonštrukcia interiérových priestorov (elektroinštalácia, rozvody vody a kúrenia, výmena kotlov, omietky, podlahy) - obstaranie vnútorného vybavenia <p>Proj. zámer 3.3.4: Komplexná obnova budovy turistickej ubytovne Hôrka (tzv. Unimo budova)</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmena poškodenej strešnej krytiny - zateplenie budovy, úprava fasády - výmena otvorových výplní - rekonštrukcia interiérových priestorov (elektroinštalácia, rozvody vody a kúrenia, výmena kotlov, omietky, podlahy) - obstaranie vnútorného vybavenia

Zdroj: Obecný úrad Gemerská Hôrka, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené spravidla ako nulové v roku 2024, cieľové hodnoty boli stanovené pre roky 2027 a 2030.

Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota		Cieľová hodnota	
				2024	2027	2030	
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov							
Výsledok	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet / rok	0	2	4	
Opatrenie 1.2. - Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb							
Výsledok	Realizované digitálne riešenia	OcÚ, zamestnávateľa	počet	0	2	4	
Výsledok	Obstaraný územný plán	OcÚ	dokumentácia	0	1	1	
Výsledok	Určené názvy ulíc v obci	OcÚ	dokumentácia	0	1	1	
Výsledok	Vysporiadané pozemky pod verejnoprospešnými stavbami	OcÚ	súbor objektov	0	0	1	
Opatrenie 1.3. - Budovanie turistickej infraštruktúry							
Výsledok	Zrekonštr. kúpalisko	OcÚ	súbor objektov	0	1	1	

Výsledok	Novo vybudované cyklistické chodníky	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Vybudovaná doplnková infraštruktúra pri cyklistických chodníkoch	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Opatrenie 1.4. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry						
Výsledok	Zrekonštr. ulica Mlynského potoka	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. Studničná ulica	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. asfaltový povrch cesty pri železničnej trati	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. ostatné miestne komunikácie v obci	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Novo vybudovaný chodník medzi Pálenicou Febora a autobusovou zastávkou pri Malej studničke	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Novo vybudovaný chodník popri ceste vedúcej do Perpáca	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Novo vybudovaný chodník popri ceste vedúcej do Perpáca	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Zrekonštr. chodník medzi Parkom padlých hrdinov a obchodným domom Jednota	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Modernizované ostatné chodníky v obci	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Zriadená autobusová zastávka v južnej časti obce	OcÚ	počet zastávok	0	1	1
Výsledok	Vybudované prístrešky na autobusových zastávkach v obci	OcÚ	počet	0	6	6
Opatrenie 1.5. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce						
Výsledok	Zrekonštr. vodovodná sieť	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Novo vybudovaná ČOV	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Budovy pripojené na kanalizačnú sieť	OcÚ	%	20	50	100
Výsledok	Zrekonštr. verejné osvetlenie	OcÚ	súbor objektov	0	1	1

Výsledok	Preložené inžinierske siete pod zem	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Opatrenie 1.6. - Spolupráca s partnerskými obcami						
Výsledok	Podporené partnerské projekty	OcÚ	počet	0	2	4
Sociálna oblasť						
Opatrenie 2.1. - Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov						
Výsledok	Nájomné byty nižšieho štandardu	OcÚ	počet	11	16	21
Výsledok	Nájomné byty bežného štandardu	OcÚ	počet	11	27	47
Výstup	Kamery monitorujúce verejné priestory	OcÚ	počet	16	21	21
Výsledok	Nižší počet priestupkov	OcÚ, Polícia	%	0	20	40
Opatrenie 2.2. - Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti						
Výsledok	Novo postavená multifunkčná verejná budova	OcÚ	objekt	0	0	1
Výsledok	Upravená a revitalizovaná centrálna zóna obce	OcÚ	súbor objektov a aktivít	0	0	1
Výsledok	Zvýšená kapacita materskej školy (o koľko tried)	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 2.3. - Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít						
Výsledok	Osoby zamestnané cez projekty AOTP	OcÚ	počet	0	4	8
Výsledok	Poskytované sociálne služby samosprávou	OcÚ	počet služieb	0	2	2
Výsledok	Osoby zamestnané v rozvojovom tíme	OcÚ	počet	14	14	14
Opatrenie 2.4. - Podpora spoločenského, kultúrneho a športového života						
Výsledok	Zrealizované kultúrne a športové podujatia	OcÚ	počet/rok	7	8	9
Výsledok	Futbalové tímy pôsobiace v súťažiach	OcÚ	počet	0	1	2
Výsledok	Podporené subjekty	OcÚ	počet/rok	2	3	4
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov						
Výsledok	Skvalitnený systém zberu odpadov	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Výstup	Vybudovaný zberný dvor	OcÚ	objekt	0	1	1

Výstup	Obstaraná technika a zariadenia na zberný dvor	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Vybudovaná kompostáreň na zhodnocovanie BRKO	OcÚ	objekt	0	1	1
Výstup	Obstaraná technika a zariadenia pre malú kompostáreň	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Úroveň vytriedenia odpadov	OcÚ	%	26	40	60
Opatrenie 3.2. - Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity						
Výsledok	Revitalizovaná zeleň na verejných priestranstvách	OcÚ	súbor objektov	0	1	1
Výsledok	Realizované ďalšie adaptačné opatrenia	OcÚ	súbor aktivít	0	1	1
Opatrenie 3.3. - Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE						
Výstup	Osadené fotovoltické panely na obecných budovách	OcÚ	súbor objektov	0	0	1
Výsledok	Obnovená budova pri kúpalisku (tzv. Maďar barak)	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Obnovená budova turistickej ubytovne Hôrka (tzv. Unimo budova)	OcÚ	objekt	0	1	1
Výsledok	Nižšia spotreba energie v budovách	OcÚ	%	0	30	60

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad Gemerská Hôrka, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektových zámerov. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladanú (odhadovanú) výšku zdrojov na ich realizáciu.

Formulár 9 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projektový zámer	Odhadovaný termín realizácie	Financovanie (tis. eur)	Zodpovedný
HOSPODÁRSKA OBLASŤ			
PRIORITA: ROZVOJ LOKÁLNEJ EKONOMIKY, BUDOVANIE SMART INFRAŠTRUKTÚRY			
Opatrenie 1.1: Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
<i>Proj. zámer 1.1.1: Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</i>	2024-2030	2,00	obec
<i>Proj. zámer 1.1.2: Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov</i>	2024-2030	1,00	obec, firmy
Opatrenie 1.2: Rozvoj digitalizácie a SMART infraštruktúry, vrátane modernizácie verejných služieb			
<i>Proj. zámer 1.2.1: Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby</i>	2024-2030	3,00	obec, firmy
<i>Proj. zámer 1.2.2: Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce</i>	2024-2030	1,00	obec
<i>Proj. zámer 1.2.3: Obstaranie územného plánu obce</i>	2024-2027	10,00	obec
<i>Proj. zámer 1.2.4: Určenie názvov ulíc a iných verejných priestranstiev v obci a ich označenie tabuľami</i>	2024-2025	5,00	obec
<i>Proj. zámer 1.2.5: Majetkovo právne vysporiadanie pozemkov pod verejnoprospešnými stavbami (cesty, chodníky, futbalový areál)</i>	2024-2027	30,00	obec

Opatrenie 1.3: Budovanie turistickej infraštruktúry			
Proj. zámer 1.3.1: Rekonštrukcia kúpaliska Veronika	2025-2026	50,00	obec
Proj. zámer 1.3.2: Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2025-2029	300,00	obec, VÚC
PRIORITA: MOBILITA			
Opatrenie 1.4: Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Proj. zámer 1.4.1: Rekonštrukcia ulice Mlynského potoka	2024-2026	500,00	obec
Proj. zámer 1.4.2: Rekonštrukcia Studničnej ulice	2025	5,00	obec
Proj. zámer 1.4.3: Rekonštrukcia asfaltového povrchu cesty pri železničnej trati (využitie cesty aj na rekreačno-športové účely)	2025	15,00	obec, VÚC
Proj. zámer 1.4.4: Modernizácia ostatných miestnych komunikácií v obci	2024-2030	200,00	obec
Proj. zámer 1.4.5: Výstavba chodníka medzi Pálenicou Febora a autobusovou zastávkou pri Malej studničke	2024-2025	5,00	obec
Proj. zámer 1.4.6: Výstavba chodníka popri ceste vedúcej do Perpáca	2025-2026	20,00	obec, VÚC
Proj. zámer 1.4.7: Rekonštrukcia chodníka medzi Parkom padlých hrdinov a obchodným domom Jednota	2025-2026	50,00	obec
Proj. zámer 1.4.8: Modernizácia ostatných chodníkov v obci, vrátane budovania nových	2025-2030	100,00	obec
Proj. zámer 1.4.9: Zriadenie ďalšej autobusovej zastávky na ceste III/3003, vybudovanie prístreškov na všetkých autobusových zastávkach v obci	2024-2026	25,00	obec
PRIORITA: TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA			
Opatrenie 1.5: Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Proj. zámer 1.5.1: Modernizácia verejného vodovodu	2024-2030	0,00	VVS, a.s.
Proj. zámer 1.5.2: Údržba a pravidelné čistenie verejnej kanalizácie	2024-2030	0,00	VVS, a.s.
Proj. zámer 1.5.3: Výstavba novej ČOV v južnej časti obce, súvisiaca úprava kanalizačnej siete	2024-2030	1 000,00	obec
Proj. zámer 1.5.4: Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2025-2027	80,00	obec
Proj. zámer 1.5.5: Preložka vzdušného vedenia inžinierskych sietí do zeme (telekomunikačné a elektrické rozvody)	2024-2030	0,00	obec, VSD, a.s., súkromné subjekty
PRIORITA: PARTNERSKÁ A CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA			
Opatrenie 1.6: Spolupráca s partnerskými obcami			
Proj. zámer 1.6.1: Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce	2024-2030	4,00	obec

SOCIÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: BÝVANIE A BEZPEČNOSŤ			
Opatrenie 2.1: Tvorba možností pre rozvoj bývania, vrátane zvyšovania bezpečnosti obyvateľov			
Proj. zámer 2.1.1: Výstavba sociálnych bytov nižšieho štandardu (5 b.j.)	2024-2025	500,00	obec
Proj. zámer 2.1.2: Výstavba ďalších sociálnych bytov nižšieho štandardu (5 b.j.)	2027-2028	500,00	obec
Proj. zámer 2.1.3: Výstavba nájomných bytov bežného štandardu (16 b.j.)	2024-2026	1 500,00	obec
Proj. zámer 2.1.4: Výstavba ďalších nájomných bytov bežného štandardu (20 b.j.)	2026-2028	2 000,00	obec
Proj. zámer 2.1.5: Rozšírenie kamerového systému	2025	5,00	obec
PRIORITA: SOCIÁLNA INFRAŠTRUKTÚRA, OBČIANSKA VYBAVENOSŤ			
Opatrenie 2.2: Zlepšenie kvality občianskej vybavenosti			
Proj. zámer 2.2.1: Vybudovanie centra obce a multifunkčnej verejnej budovy	2027-2030	5 000,00	obec
Proj. zámer 2.2.2: Rozšírenie kapacity materskej školy	2024-2026	270,00	obec
Opatrenie 2.3: Podpora sociálnych služieb a sociálnych aktivít			
Proj. zámer 2.3.1: V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP	2024-2030	10,00	obec, UPSVaR
Proj. zámer 2.3.2: Zriadenie komunitného centra	2024	20,00	obec
Proj. zámer 2.3.3: Zriadenie denného stacionára	2026	10,00	obec
Proj. zámer 2.3.4: Realizácia celého spektra rôznych podporných služieb za účelom lepšej integrácie príslušníkov MRK do majoritnej spoločnosti a zlepšenia vzájomného spolunažívania	2024-2030	100,00	obec, partneri
Opatrenie 2.4: Podpora spoločenského, kultúrneho a športového života			
Proj. zámer 2.4.1: Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies	2024-2030	30,00	obec
Proj. zámer 2.4.2: Obnova činnosti futbalového klubu	2024-2030	10,00	obec
ENVIRONMENTÁLNA OBLASŤ			
PRIORITA: ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO			
Opatrenie 3.1: Skvalitnenie nakladania s odpadmi a podpora zhodnocovania odpadov			
Proj. zámer 3.1.1: Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve, realizácia vzdelávacích a osvetových aktivít	2024-2025	5,00	obec
Proj. zámer 3.1.2: Výstavba zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2024-2026	480,00	obec
Proj. zámer 3.1.3: Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2024-2026	200,00	obec

PRIORITA: ADAPTÁCIA NA ZMENU KLÍMY, ZNIŽOVANIE PRODUKCIE CO₂			
Opatrenie 3.2: Realizácia adaptačných a mitigačných opatrení na zmenu klímy, zelené a modré investície, zvyšovanie biodiverzity			
<i>Proj. zámer 3.2.1: Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov</i>	2024-2030	150,00	obec
<i>Proj. zámer 3.2.2: Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí</i>	2025-2028	100,00	obec
Opatrenie 3.3: Zvyšovanie energetickej efektívnosti budov, prechod na OZE			
<i>Proj. zámer 3.3.1: Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov</i>	2025-2028	200,00	obec
<i>Proj. zámer 3.3.2: Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách</i>	2024-2030	100,00	obec
<i>Proj. zámer 3.3.3: Komplexná obnova budovy pri kúpalisku (tzv. Maďar barak), vrátane zvýšenia jej energetickej efektívnosti</i>	2026-2027	100,00	obec
<i>Proj. zámer 3.3.4: Komplexná obnova budovy turistickej ubytovne Hôrka (tzv. Unimo budova)</i>	2026-2027	200,00	obec

Zdroj: vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektových zámerov si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto zábery uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projektové zábery bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi, príp. špecializovanými firmami.

V systéme riadenia a implementácie PHSR je **Riadiacim orgánom** na úrovni obce obecný úrad prostredníctvom starostu obce. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci. Obecné zastupiteľstvo plní úlohu **Monitorovacieho výboru**. **Orgánom auditu** je hlavný kontrolór a príslušná komisia OcZ, ak je zriadená. Funkciu **Platobného orgánu** vykonáva ekonomické oddelenie OcÚ a príslušné oddelenia OcÚ plnia funkciu **Sprostredkovateľského orgánu**. PHSR ako aj všetky jeho zmeny a doplnky schvaľuje obecné zastupiteľstvo (Inštitút priestorového plánovania, 2016).

Samospráva bude raz ročne získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickej časti dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z EŠIF) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy, rôzne informačné stretnutia a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas, úradnú tabuľu a osobné podanie. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení. Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu, kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR počas jeho platnosti 2024-2030		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania / periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2026	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou
Tematické hodnotenie časti PHSR	2027	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2024-2030	na základe rozhodnutia starostu, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, projektových zámerov za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektových zámerov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektových zámeroch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť predpokladanú sumu, potrebnú na realizáciu projektového zámeru. Navyše, táto suma sa ešte mení po realizácii verejného obstarávania. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektových zámerov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projektové zábery sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a projektových zámerov, uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB, ...),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny – AOTP...),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- Svetová banka,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného PHSR je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

Oblasť	rok							Spolu (tis. €)
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	
Hospodárska	85,10	502,80	493,10	530,50	521,10	221,10	52,30	2 406,00
Sociálna	256,00	1 261,00	1 165,00	2 258,00	3 763,00	869,00	383,00	9 955,00
Environmentálna	117,00	439,00	543,00	256,00	105,00	45,00	30,00	1 535,00
SPOLU (tis. €)	458,10	2 202,80	2 201,10	3 044,50	4 389,10	1 135,10	465,30	13 896,00

Zdroj: vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektových zámerov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie k tomu-ktorému projektovému zámeru (ak relevantné) a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	Iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	3,00		2,00		1,00	3,00		
Opatrenie 1.2	49,00		5,00		44,00	49,00		
Opatrenie 1.3	350,00	297,50	35,00		17,50	350,00		
Opatrenie 1.4	920,00	743,75	87,50	30,00	58,75	920,00		
Opatrenie 1.5	1 080,00	568,00	458,00		54,00	1 080,00		
Opatrenie 1.6	4,00			2,00	2,00	4,00		
Opatrenie 2.1	4 505,00		4 277,00		228,00	4 505,00		
Opatrenie 2.2	5 270,00	2 270,00	2 700,00		300,00	5 270,00		
Opatrenie 2.3	140,00	40,00	20,00		60,00	120,00	20,00	
Opatrenie 2.4	40,00			5,00	35,00	40,00		
Opatrenie 3.1	685,00		646,00		39,00	685,00		
Opatrenie 3.2	250,00	212,50	25,00		12,50	250,00		
Opatrenie 3.3	600,00	510,00	60,00		30,00	600,00		
SPOLU	13 896,00	4 641,75	8 315,50	37,00	881,75	13 876,00	20,00	0,00

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektových zámerov je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia a projektové zámery PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektových zámerov.

Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektového zámeru	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ-výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projekt. zámeru	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje
				rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d				
I. Hospodárska oblasť					2 406,00 €	2 406,00 €	796,75 €	1 609,25 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	2,00 €	2,00 €	2,00 €					
	1.1.2 Podpora zavádzania inovácií u miestnych zamestnávateľov		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
Opat. 1.2	1.2.1 Podpora zavádzania efektívnych SMART digitálnych riešení v podnikoch a u subjektov poskytujúcich verejné služby		rozvinutie lokálnej ekonomiky	2024-2030	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
	1.2.2 Zvyšovanie digitálnych zručností zamestnancov a obyvateľov obce		zvýšená zamestnanosť obyvateľstva	2024-2030	1,00 €	1,00 €	1,00 €					
	1.2.3 Obstaranie územného plánu obce		kvalitné legislatívne východiská pre rozvoj obce	2024-2027	10,00 €	10,00 €	10,00 €					

	1.2.4 Určenie názvov ulíc a iných verejných priestranstiev v obci a ich označenie tabuľkami		kvalitné legislatívne východiská pre rozvoj obce	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.2.5 Majetkovo právne vysporiadanie pozemkov pod verejnoprospešnými stavbami (cesty, chodníky, futbalový areál)		kvalitné legislatívne východiská pre rozvoj obce	2024-2027	30,00 €	30,00 €	30,00 €					
Opat. 1.3	1.3.1 Rekonštrukcia kúpaliska Veronika	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vyšší počet turistov v obci; lepšie možnosti trávenia voľného času	2025-2026	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €				
	1.3.2 Výstavba cyklistických chodníkov s prepojením na okolité obce, vrátane doplnkovej infraštruktúry	2112 - Miestne komunikácie	vyšší počet turistov v obci; lepšie možnosti trávenia voľného času	2025-2029	300,00 €	300,00 €	45,00 €	255,00 €				
Opat. 1.4	1.4.1 Rekonštrukcia ulice Mlynského potoka	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k domom a bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2026	500,00 €	500,00 €	75,00 €	425,00 €				
	1.4.2 Rekonštrukcia Studničnej ulice	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k domom a bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.4.3 Rekonštrukcia asfaltového povrchu cesty pri železničnej trati (využitie cesty aj na rekreačno-športové účely)	2112 - Miestne komunikácie	lepší prístup k železničnej zastávke; kvalitnejšie podmienky pre voľnočasové aktivity	2025	15,00 €	15,00 €	15,00 €					

	1.4.4 Modernizácia ostatných miestnych komunikácií v obci	2112 - Miestne komunikácie	zabezpečený kvalitný prístup k domom a bytom; zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2030	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	1.4.5 Výstavba chodníka medzi Pálenicou Febora a autobusovou zastávkou pri Malej studničke	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	1.4.6 Výstavba chodníka popri ceste vedúcej do Perpáca	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2025-2026	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	1.4.7 Rekonštrukcia chodníka medzi Parkom padlých hrdinov a obchodným domom Jednota	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2025-2026	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €				
	1.4.8 Modernizácia ostatných chodníkov v obci, vrátane budovania nových	2112 - Miestne komunikácie	zvýšená bezpečnosť chodcov	2025-2030	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	1.4.9 Zriadenie ďalšej autobusovej zastávky na ceste III/3003, vybudovanie prístreškov na všetkých autobusových zastávkach v obci	2112 - Miestne komunikácie	nižšia dochádzková vzdialenosť k autobusovej zastávke; zvýšený komfort a bezpečnosť ľudí pri čakaní na autobusový spoj	2024-2025	25,00 €	25,00 €	3,75 €	21,25 €				
Opat. 1.5	1.5.1 Modernizácia verejného vodovodu	2222 - Miestne potrubné rozvody vody	spoľahlivá a bezpečná dodávka pitnej vody	2024-2030	0,00 €	0,00 €	0,00 €					
	1.5.2 Údržba a pravidelné čistenie verejnej kanalizácie	2223 - Miestne kanalizácie	spoľahlivé a bezpečné odvádzanie odpadových vôd	2024-2030	0,00 €	0,00 €	0,00 €					

	1.5.3 Výstavba novej ČOV v južnej časti obce, súvisiaca úprava kanalizačnej siete	2223 - Miestne kanalizácie	lepšie podmienky pre čistenie odpadových vôd; vyššia kvalita života obyvateľov v intraviláne obce	2024-2030	1 000,00 €	1 000,00 €	500,00 €	500,00 €				
	1.5.4 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	nižšia spotreba energie na verejné osvetlenie	2025-2027	80,00 €	80,00 €	12,00 €	68,00 €				
	1.5.5 Preložka vzdušného vedenia inžinierskych sietí do zeme (telekomunikačné a elektrické rozvody)	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	vyššia bezpečnosť obyvateľov; nižší vizuálny smog v obci	2024-2030	0,00 €	0,00 €	0,00 €					
Opat. 1.6	1.6.1 Rozvoj partnerskej a cezhraničnej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2024-2030	4,00 €	4,00 €	4,00 €					
II. Sociálna oblasť					9 955,00 €	9 935,00 €	7 625,00 €	2 310,00 €	20,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 2.1	2.1.1 Výstavba sociálnych bytov nižšieho štandardu (5 b.j.)	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	5 nových bytov nižšieho štandardu	2024-2025	500,00 €	500,00 €	500,00 €					
	2.1.2 Výstavba ďalších sociálnych bytov nižšieho štandardu (5 b.j.)	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	5 nových bytov nižšieho štandardu	2027-2028	500,00 €	500,00 €	500,00 €					
	2.1.3 Výstavba nájomných bytov bežného štandardu (16 b.j.)	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	16 nových bytov bežného štandardu	2024-2026	1 500,00 €	1 500,00 €	1 500,00 €					
	2.1.4 Výstavba ďalších nájomných bytov bežného štandardu (20 b.j.)	1122 - Trojbytové a viacbytové budovy	20 nových bytov bežného štandardu	2026-2028	2 000,00 €	2 000,00 €	2 000,00 €					

	2.1.5 Rozšírenie kamerového systému	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	vyššia bezpečnosť obyvateľov	2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
Opat. 2.2	2.2.1 Vybudovanie centra obce a multifunkčnej verejnej budovy		kvalitnejšia integrácia verejných služieb; epšie podmienky pre poskytovanie ver. služieb; kvalitnejšie verejné priestory	2027-2030	5 000,00 €	5 000,00 €	3 000,00 €	2 000,00 €				
	2.2.2 Rozšírenie kapacity materskej školy	1263 - Školy, univerzity a budovy na vzdelávanie	dostatočná kapacita MS	2024-2026	270,00 €	270,00 €		270,00 €				
Opat. 2.3	2.3.1 V spolupráci s UPSVaR zapájanie obce do projektov AOTP		4 zamestnané osoby	2024-2030	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
	2.3.2 Zriadenie komunitného centra		sociálne služby, dostupné priamo v obci	2024	20,00 €	20,00 €	20,00 €					
	2.3.3 Zriadenie denného stacionára		sociálne služby, dostupné priamo v obci	2026	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
	2.3.4 Realizácia celého spektra rôznych podporných služieb za účelom lepšej integrácie príslušníkov MRK do majoritnej spoločnosti a zlepšenia vzájomného spolunažívania		vzájomne pozitívne spolunažívanie medzi komunitami	2024-2030	100,00 €	80,00 €	40,00 €	40,00 €	20,00 €			
Opat. 2.4	2.4.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí a telies		kultúrne a športové podujatia konané na území obce	2024-2030	30,00 €	30,00 €	30,00 €					
	2.4.2 Obnova činnosti futbalového klubu		verejnosť realizujúca športové aktivity	2024-2030	10,00 €	10,00 €	10,00 €					

III. Environmentálna oblasť					1 535,00 €	1 535,00 €	812,50 €	722,50 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Skvalitnenie systému zberu odpadov, zavádzanie SMART prvkov v odpadovom hospodárstve		skvalitnený systém triedeného zberu, vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2025	5,00 €	5,00 €	5,00 €					
	3.1.2 Výstavba zberného dvora, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov	2024-2026	480,00 €	480,00 €	480,00 €					
	3.1.3 Vybudovanie malej kompostárne, vrátane obstarania príslušnej techniky a zariadení	2421 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	vyššia úroveň vytriedenia odpadov; nižší objem BRKO ukladaných na skládky odpadov	2024-2026	200,00 €	200,00 €	200,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Údržba a revitalizácia zelene na verejných priestranstvách, výsadba stromov a krov		kvalitnejšia zeleň	2024-2030	150,00 €	150,00 €	22,50 €	127,50 €				
	3.2.2 Realizácia ďalších adaptačných opatrení a opatrení na zvyšovanie biodiverzity v sídelnom prostredí		realizované dodatočné adaptačné opatrenia	2025-2028	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
Opat. 3.3	3.3.1 Výstavba fotovoltaických elektrární na strechách obecných budov		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2025-2028	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
	3.3.2 Podpora využívania obnoviteľných a alternatívnych zdrojov energie vo verejných budovách a na verejných plochách		vyšší podiel elektrickej energie získanej z OZE	2024-2030	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				

	3.3.3 Komplexná obnova budovy pri kúpalisku (tzv. Maďar barak), vrátane zvýšenia jej energetickej efektívnosti		efektívne využitie majetku obce; nižšia spotreba energie na prevádzku budovy	2026-2027	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	3.3.4 Komplexná obnova budovy turistickej ubytovne Hôrka (tzv. Unimo budova)	1212 - Ostatné ubytovacie zariadenia na krátkodobé pobyty	efektívne využitie majetku obce; nižšia spotreba energie na prevádzku budovy	2026-2027	200,00 €	200,00 €	30,00 €	170,00 €				
Celkom					13 896,00 €	13 876,00 €	9 234,25 €	4 641,75 €	20,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €

Zdroj: Obecný úrad Gemerská Hôrka, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektových zamerov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zamerov obecným zastupiteľstvom. Pri ich výbere bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zamerov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projektové zámery, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projektové zámery, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projektové zámery s oporou vo VZN obce, projektové zámery Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projektové zámery s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projektové zámery s ukončeným procesom verejného obstarávania), projektové zámery, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce a projektové zámery, ktoré majú vysokú podporu u obyvateľstva. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projektové zámery, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projektové zámery nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zamerov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projektové zámery
1	Najvyššia	a) projektové zámery vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projektové zámery riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	1.2.4; 1.2.5; 2.2.2;
2	Vysoká	a) projektové zámery s oporou vo VZN obce b) projektové zámery s právoplatným stavebným povolením c) projektové zámery MAS d) projektové zámery OOCR e) projektové zámery miestnych rozvojových organizácií f) projektové zámery s vysokou podporou obyvateľov g) projektové zámery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zámery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.2.3; 1.4.1; 1.4.2; 1.4.4; 1.4.5; 1.4.6; 1.4.7; 1.5.1; 1.5.2; 1.5.3; 1.5.4; 1.5.5; 2.1.1; 2.1.2; 2.1.3; 2.1.4.; 2.1.5; 2.2.1; 2.3.1; 2.3.2; 2.3.3; 2.3.4; 2.4.1; 2.4.2; 3.1.1; 3.1.2; 3.1.3; 3.2.1; 3.2.2; 3.3.1; 3.3.2; 3.3.3;
3	Stredná	projektové zámery s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projektové zámery, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.2; 1.2.1; 1.2.2; 1.3.1; 1.3.2; 1.4.3; 1.4.8; 1.4.9; 1.6.1;
4	Nízka	projektové zámery v štádiu zamerov / úvah	1.1.1;
5	Najnižšia	ostatné	

Zdroj: vlastné spracovanie

Záver

Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Názov dokumentu: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030</p> <p>Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, podľa Metodiky tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja, vydanéj Úradom podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, január 2020, Metodiky na spracovanie Programu rozvoja obce, vydanéj Inštitútom priestorového plánovania, september 2016 a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p>
Spracovanie	<p>Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný v zime 2023/2024.</p> <p>Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 2 členov a v procese spracovania mal 2 pracovné zasadania.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť participovala na procese spracovania PHSR prostredníctvom prieskumu názorov.</p> <p>Autor dokumentu: RNDr. Radomír Babiak, PhD.; www.dokumentypreobce.sk</p> <p>Náklady na spracovanie: z rozpočtu obce.</p>
Prerokovanie	<p>Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa: 15.04.2024.</p>
Schválenie	<p>Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Gemerská Hôrka na roky 2024-2030“.</p>

Zdroj: vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

Inštitút priestorového plánovania (2016): *Stručná metodika spracovania Programu rozvoja obce a Spoločného programu rozvoja obcí*. Bratislava: september 2016.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001

MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.

PHRSR Košického samosprávneho kraja 2022-2030

MŽP (2018): *Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy*. Bratislava: Ministerstvo životného prostredia, aktualizácia 2018.

Štatistický úrad Slovenskej republiky

Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (2020): *Metodika tvorby a implementácie programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja regiónov, programov rozvoja obcí a skupín obcí s uplatnením princípov udržateľného smart (inteligentného, rozumného) rozvoja*. Bratislava: január 2020.

Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny

Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030

Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení

Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti

Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk

datacube.statistics.sk

datacube.statistics.sk/SODB/

<http://cp.atlas.sk>

<http://envirozataze.enviroportal.sk>

<http://uzemia.enviroportal.sk>

<https://gis.nlcsk.org/islhp/#lesnictvo>

statdat.statistics.sk

www.beiss.sk

www.cdb.sk

www.ives.minv.sk/heraldreg

www.maps.google.com

www.minv.sk

www.orsr.sk

www.pamiatky.sk

www.registeruz.sk

www.scitanie.sk

www.statistics.sk

www.zrsr.sk

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	MŽP	Ministerstvo životného prostredia
AZE	Alternatívne zdroje energie	NFP	Nenávratný finančný príspevok
b.j.	Bytové jednotky	NN	Nízke napätie
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	NPR	Národná prírodná rezervácia
CDB	Cestná databanka	OcÚ	Obecný úrad
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	o. i.	Okrem iného
CR	Cestovný ruch	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
ČOV	Čistička odpadových vôd	OZE	Obnoviteľné zdroje energie
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PA	Povodňová aktivita
EAO	Ekonomicky aktívne obyvateľstvo	PP	Prírodná pamiatka
EIB	Európska investičná banka	PR	Prírodná rezervácia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
EZÚS	Európske zoskupenie územnej spolupráce	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
ha	Hektár	SHR	Samostatne hospodáriaci roľníci
IBV	Individuálna bytová výstavba	SPR	Strategicko-plánovací región
IUI	Integrovaná územná investícia	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
KSK	Košický samosprávny kraj	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	ÚSES	Územný systém ekologickej stability
MAS	Miestna akčná skupina	TTP	Trvalé trávne porasty
MOK	Maloobjemový kontajner	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MRK	Marginalizované rómske komunity	VÚC	Vyšší územný celok
MSP	Malí a strední podnikatelia	VZN	Všeobecne záväzné nariadenie

Zoznam máp, tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Mapy

Mapa 1: Poloha obce Gemerská Hôrka - širšie vzťahy	3
Mapa 2: Poloha obce Gemerská Hôrka voči susediacim obciam	4

Tabuľky

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov	14
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	15
Tabuľka 3: Environmentálne záťaž v obci Gemerská Hôrka.....	17
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	18
Tabuľka 5: Vývoj priemerného veku obyvateľstva.....	22
Tabuľka 6: Veková štruktúra obyvateľov podľa produktívnych vekových skupín.....	22
Tabuľka 7: Štruktúra obyvateľov podľa národnosti	23
Tabuľka 8: Štruktúra obyvateľov podľa náboženského vyznania.....	23
Tabuľka 9: Vývoj nezamestnanosti v obci	25
Tabuľka 10: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023	26
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa profesie (SK ISCO-08) vykonávanej bezprostredne pred zaradením do evidencie (k 31.12.2023)	29
Tabuľka 12: Počet domov podľa typu domu	29
Tabuľka 13: Štruktúra domov podľa typu vodovodnej prípojky	30
Tabuľka 14: Štruktúra domov podľa typu kanalizačného systému	30
Tabuľka 15: Byty podľa obytných miestností	30
Tabuľka 16: Domy podľa obdobia výstavby	30
Tabuľka 17: Vybavenie technickou infraštruktúrou.....	32
Tabuľka 18: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2024)	32
Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu.....	33
Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb.....	34
Tabuľka 21: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2023; v ha)	35

Grafy

Graf 1: Vývoj počtu obyvateľov obce Gemerská Hôrka	19
Graf 2: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023.....	20
Graf 3: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023	20
Graf 4: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2014-2023.....	21
Graf 5: Veková štruktúra obyvateľstva k 31.12.2023	22
Graf 6: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	24
Graf 7: Počet evidovaných UoZ v rokoch 2014-2023 (k 31.12.).....	25
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.12.2023.....	26
Graf 9: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.12.2023	27
Graf 10: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.12.2023	28

Obrázky

Obrázok 1: Letecký pohľad na obec Gemerská Hôrka	5
Obrázok 2: Letecký pohľad na obec Gemerská Hôrka	6
Obrázok 3: Priemyselná zóna obce	36
Obrázok 4: Finančné zdravie obce Gemerská Hôrka.....	38
Obrázok 5: Programy politiky súdržnosti v programovom období 2021 - 2027	41
Obrázok 6: Prehľad finančných zdrojov Programu Slovensko na obdobie 2021 - 2027	41
Obrázok 7: Strategicko-plánovacie regióny (SPR) na území Košického kraja, ustanovené v programovom období 2021-2027	49

Formuláre

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	10
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR	11
Formulár 3 (Ú8): Štruktúra dokumentu	11
Formulár 4 (A8): STEEP analýza	43
Formulár 5 (A10): SWOT analýza.....	44
Formulár 6 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	52
Formulár 7 (P1): Prehľad opatrení a projektových zámerov podľa oblastí.....	54
Formulár 8 (P2): Zoznam merateľných ukazovateľov v rámci jednotlivých opatrení PHSR.....	62
Formulár 9 (R1): Akčný plán	67
Formulár 10 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	72
Formulár 11 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	74
Formulár 12 (F5): Model viaczdrojového financovania – intervenčná matica.....	75
Formulár 13 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	76
Formulár 14 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektových zámerov	83
Formulár 15 (Z1): Schválenie PHSR	84